

MAGYAR LAJOK

HUNGARIA

T. „Dunaposta”

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Chamberlain az angol alsóházban a Japánnal folyó tárgyalásokról nyilatkozott

Japán nem kívánja a távolkeleti angol politika megváltoztatását, csak több megértést maga iránt Anglia részéről

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök hétfőn délután Henderson képviselő kérdésére nyilatkozott az alsóházban a japán-angol tárgyalásokról. Közölte, hogy a tokiói megbeszélések kezdetének hivatalos időpontját még nem állapították meg.

— Hangsúlyozom, mondotta —, hogy Anglia nem változtatja meg külpolitikáját egyetlen külföldi hatalom kérésére sem s egyébként az angol kormány nem is kapott ilyen irányú kérést a japán kormánytól. Tokiói nagykövetség véleménye szerint a japán hivatalos magatartás úgy határozható meg pontosabban, hogy a tokiói kormány óhajtana, ha Anglia az ügy japán oldalának több megértésével nézné a kínai-japán viszályt. Az angol kormány egyetért nagykövetségével abban, hogy csak veszélyeztetné a tárgyalások sikerét, ha a japán kormány olyan szándékát tulajdonítaná, amely talán nem támaszkodik tényleges alagra.

Chamberlain ezután kijelentette, hogy a tiencsini helyzet javult. A japán hatóságok által letartóztatott Spear ezredes ügyében az angol nagykövet határozott lépéseket tett.

Eden volt külügyminiszter megkérdezte: a japán kormány nem kérte-e azt, hogy a tárgyalások a tiencsini kérdésen túl egészen más ügyekre is kiterjedjenek.

Chamberlain így válaszolt:

— A nagykövet és a japán külügyminiszter közötti megbeszélés azokra a pontokra terjed ki, amelyek a japán kormány véleménye szerint a tiencsini incidens alapját jelentik és amelyeket szerinte figyelembe kell venni a kérdés megvizsgálásánál. A japán kormány nem kérte azonban, hogy ezeknek az általános kérdéseknek megvitatása, vagy megoldása a tárgyalások megkezdésének feltétele legyen.

Nincs közeledés az angol és japán felfogás között

Londonból jelentik: A tokiói angol-japán tárgyalások eredményéről a lapok nem tudnak közelebbi értesüléseket közölni, általában azonban az angol sajtó nem hiszi a kedvező eredményben. A Sunday Times úgy látja, hogy nem sikerült közeledést létrehozni a két egymással szembenálló felfogás között. A tokiói angolellenes tüntetések után aligha várhatóak kedvező eredmények. Az angol

sajtó is igyekszik azt a beállítást adni, hogy a japán kormány és a japán katonai körök nem azonos politikát követnek.

A Cornwall angol cirkáló egyébként Murray ellentengernaggyal Cingtauba érkezett. Az angol cingtaui főkonzulátus és az angol üzletek állandó japán felügyelet alatt állanak.

A tiencsini japán tábornok felkészült arra az eshetőségre, ha megszakadnak az angol-japán tárgyalások

Tiencsinnél jelentik:

Homma tábornok, az itteni japán helyőrség parancsnoka nyilatkozott a tokiói angol-japán tárgyalások lehetőségeiről. A japán tábornok kijelentette, hogy a tárgyalások azonnal megszakadnának, ha Anglia csupán a nézeteltérések helyi elrendezését követelné s nem mutatna hajlandóságot arra, hogy szélesebbkörű megegyezés jöjjön létre. Abban az esetben, ha Anglia nem térne el japánellenes magatartásától, London minden reménykedése céltalannak bizonyulna kínai jogainak és

érdekeinek rendezésére. Homma tábornok japán újságírók előtt kijelentette még, hogy a maga részéről felkészült arra, hogy levonja a szükséges következményeket, ha a tokiói angol-japán tárgyalások megszakadnának.

Tiencsinnél jelentik: Ismeretlen tettesek július 14-én Sanghaikuan fürdőhelyen megsebesítették J. W. Tomlinson angol katonát, aki másnap behalt sérüléseibe. A japán hatóságok megindították a vizsgálatot. Azt hiszik, hogy a merényletet kínai kommunisták követték el.

Pál jugoszláv herceg Londonba érkezése után kihallgatáson fogadta Chamberlain miniszterelnököt és Halifax külügyminisztert

Londonból jelentik: Pál jugoszláv kormányzóherceg és felesége — mint már jelentettük — hétfőn az angol fővárosba érkezett. A hercegi párt a vasúti állomáson a kenti herceg fogadta és a Buckingham-palotában a királyi pár látja vendégül. Pál jugoszláv herceg több napra tervezi a londoni tartózkodást. Szerdán udvari bál lesz a jugoszláv vendégek tiszteletére.

Pál jugoszláv kormányzóherceg kedden fogadta Chamberlain miniszterelnököt és Halifax külügyminisztert. Diplomáciai körökben a hercegi pár londoni tartózkodásának nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert a kormányzóherceg berlini és római útja után a jugoszláv álláspont tisztázása céljából jelenik meg Londonban és Párizsban.

A közösség lelke: a szeretet

(P. I.) Az igazságot ott is meg lehet fogni, ahol a kényelmesek számára is elérhetővé válik, a felszínen. Az csak természetes, hogy ez az eljárás egyszerűbb, kényelmesebb, mint az utánajárás. Amint az utánajárásnál esetleg megtakarítottunk, azt magánál az igazságnál veszíthetjük el. Mert nem minden igazság jelentkezik a felszínen és ha nagyrítván jelentkeznék is, ugyan ki figyel fel csendes, szerény szavára. A propaganda és a nagydobos kikiáltás világában élünk. Amnek van kelete, aminek akad ügyes és elszánt — sőt egy kicsit tág lelkiismeretű — kikiáltója.

Az igazság propagandája: hívás a forráshoz, oda, ahol az igazság fogan. Ennek a propagandának az igazi ereje: maga az igazság. Nem mondom, szükség van az emberek megnyerésére. Az egyéni és tömeg-lelektanra alapozott ötletes eszközöket mi is szükségesnek tartjuk. De elsősorban hasson az igazság. Győrünk a mélyre! Az igazság bányászainak állandóan fülbe-csengő figyelmeztetés ez a krisztusi szó. Talán ez az oka annak, hogy a mindent egyforma tónussal kínálni tudó propaganda világában sokszor nehézkesnek, túl elvontnak tartják útjainkat a felszín hívei. Mégis álljunk a jelszót: győrünk a mélyre, az igazság forrásához, ahol meggyőzően és döntő erővel áll előtünk az igazság és százszorosan kárpótolja azt, aki nem sajnálta érte a fáradságot.

Amikor a szerencsétlenül járt Józseffelva újjáépítéséből közösségi ügyet, sőt szívügyet csinált Románia összmagyarsága és a közösség-érzés olyan elemi erővel nyilvánult meg tetteben, nemes áldozatkészségben, akkor nem mehetünk el egyszerű tudomásvétellel mellette. Nagy tetteket a közösség életében csak nagy, élő eszmék hívnak életre és a nagy, termékeny eszmék gyökerénél még nagyobb őszigazságok állanak. Azért ha valahol, hát elsősorban itt van a helye annak, hogy leszálljunk a közösségi élet mélyébe, oda, ahol a nagy igazságok fogamzanak és a közösség lelkének titokzatos méhében ósvajudással érnek meg és csatlannak át a felszínen megmagyarázhatatlan, csodálatos tettekbe.

Már az is közel visz az igazság forrásához, ha adott esetünkben, a józseffelvaiak talpraállításában, az irtalmas felebaráti szeretetre utalunk. Tagadhatatlan ugyanis, hogy az adakozás alapjellege, az indítékok közös mevetője ez a szeretet. Hogy pedig nem szórványosan fordult elő, hanem a népi együvértartozás jegyében az egész magyarságot egy nagy szeretet-közösségbe kovácsolta össze, az a népközösség gondolatának legalapvetőbb igazságához utal bennünket.

Minus quam inter duo caritas haberi non potest — legalább ketten kelljenek a szeretéshez (Nagy Szent Gergely): ez a szeretet alaptörvénye. A szeretet társas erény, mai terminológiával: szociális erény. Társulásokat sző, közösségeket hoz létre és éltezi azokat, mint a lélek a testet. A természetes közösségekben, különösen a legalapvetőbbben, a házasságban, ott találjuk a szeretetet a Teremtő fonséges tervei szerint, mint természeti törvényeket, ösztönöket, a közösségeket alkotó tagok lényeges alkotóelemei között. Így van tehát jelen a szeretet, mint szociális szeretet, a nép összesség-

gében is. Erre lehet azután építeni államot, kulturát és ennek megfelelően pontosan körvonalozott szervezkedést. Lehet más állam keretein belül ennek alapján szorosan zárkózni a fennmaradás érdekében, ami azután lényegében nem egyéb, mint az Isten-adta sajátosságot megőrizni az egyetemes emberiség számára. A szeretet azonban még ilyen vonatkozásban is a közösség leglényegesebb köteleme marad.

A közösség lelke a szeretet. Ezért találjuk a közösségi élet minden megnyilvánulásának az alapjában a szeretetet. Ha pedig meglazulnak a közösségi kapcsolatok és pangás, sőt rendellenes színház áll be a közösség alkotó rétegei között, akkor az okot elsősorban a szeretet körül kell keresni. Sokat vitákoztak az utóbbi néhány évtized lefolyása alatt, hogy a társadalmi újjáépítésben minek kell az elsőbbséget adni: az igazságosságnak, vagy a szeretetnek. Pedig más síkon hat az egyik és más síkon a másik. Az igazságosság nagy társadalmi-rendező szerepét és pótolhatatlan szükségességét senki sem vonhatja kétségbe. Am az igazságosság közelebb áll a pontosan kimért természeti törvényekhez, a számtani egyenletekhez, mint az élethez. Ott kell lennie az egyénnek, de különösen a közösségi élet alapjainál, mint építő elv, összehangoló terv, egyensúlytató mértékadó. De az élet sokkal gazdagabb, semhogy a méricskélő igazságosság behatolhasson napfényes magasságaiba, vagy sötét mélységeibe. Az igazságosság nem láthat előre minden eshetőséget, néha pedig teljesen elhal a szava a Gondviselés titokzatos vonalvezetése előtt.

Kell-e jobb igazolás erre, mint éppen a józseffalvai tragédia? Megmutatkozhat-e a közösségtől szerető nagyobb meggyőző erővel, mint éppen ebben az esetben? Mert hát hova is fordulhatnának a józseffalvai szerencsétlenek az igazságosság címen? Kítől követelhetnék azt, amit hibájukon kívül elvesztettek? Igaz, hogy a közösségnek kötelessége a rászorulókat támogatása, amennyiben ez a közös tartozik és követel rovatába felvehető. Azonban ha már az egyes emberek viszonyában is olyan bonyolult, kuszált az igazságosság szálaiban a szövedése, milyen kuszáltnak kell lennie a közösségi kérdésekben. Fél évszázad társadalmi vívódása tanuskodik erről.

A szeretetet tehát az igazságosság nem pótolja, hanem lehetséges, megalapozottá teszi. Ehhez az igazsághoz még közelebb férközünk, ha az adott józseffalvai esetre vonatkoz-

tatjuk. Ezeknek az embereknek, amint tudjuk is, elsősorban arra volt szükségük, hogy viszályaik szívébe az emberekbe vetett bizalmat, hogy megéreztesék velük a népi összetartozás nagy erejét és valószínű értékét. Hogy újra megszerettesék velük az életet, a jövőt, a munkát. Erre pedig csak a szeretet képes. Egyrészt azért, mert csak ő tudja kitapogatni a fájó pontokat, másrészt pedig azért, mert csak ő tud odasimulni gyógyító hozzátapadással a fájó sebekhez. Legfőképpen pedig azért, mert csak a szeretet tud szeretetet kiváltani. Erre pedig olyan nagy szükség van, mint magára a közösségre, mert a szeretet a közösségi élet legelemibb feltétele.

Az adakozásokban, a szeretet hatalmas felsorakozásában elemi erővel lángolt fel a közös-

ségi élet. A láng melegített, világított kifelé, de forrasztott és összekovácsolt befelé, salakot égetett ki a közösségi testből és frissebbé, elevenebbé tette azt. Nem is tudom, hogy melyiket értékeljük többre: az adakozást, vagy a közösségi élet fellángolását. A tanulást azonban nem szabad elfelejtenünk. A szeretet a közösség lelke. Vele szemben áll az önző érdek, a személyeskedés, a dicsőség-hajhás és könyöklés a közösség életének lajtorjáján. Nem segít ezen sem szervezkedés, sem másféle pótlék. Ezért a szeretet fellángolásából maradandó, nagy közösségi tüzet kell élesíteni.

Szeretet a közösség lelke. És ha néha napján megfélemlenünk erről, akkor elzárandozhatunk Józseffalvára a múlt áldozatainak tüzei új erőszítésekre buzdulni.

Kétóra hosszúra tartott Molotovnál az angol és francia megbízottak legújabb tanácskozása

Döntő fordulat még nincsen. Angliában számítanak rá, hogy a tárgyalások meghiusulnak

Párizsból jelentik: A Havas moszkvai jelentése szerint Molotov külügyi népbiztos legújabb tanácskozása a moszkvai angol és francia nagykövettel, valamint Strang angol megbízottal hétfőn majdnem két óra hosszúra tartott. Hírszerint a tanácskozás semmi döntő fordulatot nem hozott. Még nem tudják, hogy mikor lesz a legközelebbi tanácskozás, de úgy vélik, hogy az nem késhet sokáig.

A Sunday Express azt írja, hogy a most kezdődő héten jelentős fordulatok várhatók az oroszokkal folytatott tárgyalásokban. Semmi meglepetés nem lesz abban, ha azok a tárgyalások, amelyek messzemenő angol-francia-orosz egyezmény megkötésére és ennek egyes kisállamokra való kiterjesztésére irányulnak, meghiusulnak. A brit kormány nem tehet újabb engedményeket a szovjet kormánynak.

Nyugtalanság a svéd sajtóban az északi államok semlegességének veszélyeztetése miatt

Stockholmból jelentik: A svéd lapokban egyre több hang szólal meg ama felfogás mellett, hogy az angol fíradások a szovjet megnyerésére vezetelmel jelentenek az északi államok semlegességére és elsősorban azt teszik szükségessé, hogy az északi országok Finnországgal összeköttetést tartsanak fenn. Az egyik stockholmi lap szerint Svédországnak is nyugtalanással kell látnia, hogy a nagyhatalmak egyik tömbje éket akar verni a semlegesek blokkjának két északi állama közé. Fenyegetésekkel, vagy erőszakkal — úgymond —

hadszíntérre változtatni Észak-Európát költséges és merész vállalkozás volna.

Egy másik svéd lap szerint lehetetlen, hogy az északi államok elismerjék azt az alapvető, hogy semlegességüket a nagyhatalmaknak kell megvédeniük. Ez a semlegességi politikának megadná a halálos döfést. A semlegesség megőrzésének szándéka Svédországban és Finnországban erősebb, mint bármikor és a két ország kész arra, hogy megővja semlegességét.

Pianissimo

Írta: Rák István

Péter ugy szerette a hivatását, ahogyan csak egy magánosságban felnőtt, idealizmussal telített nyelv- és történelemszakos fiatal tanárember szerethet valamit. Akinél a napi foglalkozás nem csak megélhetést jelent, hanem lelket betöltő szépséges életmegtanulást is. Akinél szép az évezredek történések okainak kibogozása, szép az anyanyelv titokzatos és magyarázhatatlan törvényeinek boncolgatása, szépek a nyiladózó ifjú lelkek közt lepergő évek, eőt szépek a sikertelenebb napok vasott-csintalan kolykeivel való vesződségek is.

Foglalkozásánál jobban csak az asszonyát szerette Péter. Ha magáramaradottságának perciben rá gondolt, arcán mosolygás vibrált végig. Jó volt Máriára gondolni, jó volt hozzá hazatérni és jó volt hallani a hangját, érezni fejére simuló asszonykezét, belénezni meleg bizalommal visező szemébe, leülni melléje, csendes szavakat váltani vele és hát igen, néha-néha magához vonni őt, érezni egész valójában hozzátartozandóságát és érezni, hogy az életet a másik nélkül már egyikük sem tudná elképzelni...

Semmi rendkívül nem volt egymássalé kerülésükben. Péter második éve tanított már a városban, mikor valamelyik közös ismerősnet véletlenül összejöttek. Ez a találkozás megmozdította az elzártnak gondolt kaput és a másik, hogy számot tudtak volna adni egymás megismeréséről, már egymás mellett is éltek.

A két gyermek jelentkezése aztán csak még jobban összekapcsolta őket. És ha Péter most már nem is csak magának tudhatta Máriát, ettől fogva még jobban magához tartozónak érezte. Természetesen találta, hogy ők most már négyen jelentenek egyet, éppen ezért az egymásnak maradás óráit még inkább megbecsülte mint azelőtt.

Aztán... idők múltán hozzájuk is meg kellett

érkezni a felhőnek, ami ha csak rövid időre is és ha csak nagyon halkán is, mégis elhomályosította a fölétük hajló kék boltozatot.

*

Új ember került az iskolához. Péternek régi jóbarátja.

Magától értetődő, hogy a régi barátság meg lehetőségen sűrű érintkezéseket eredményezett. S mert a másik még nőlen volt, inkább Pétereknél állandósultak ezek az érintkezések. Nekimelegedve vitákoztak, az asszony is be-bekukkantott hozzájuk, gyakran meghívták vacsorára, ünnepi alkalmakkor ebédre is ilyenkor meleg és kellemes órák ölelték őket körül. Színházba, estére, máségyéb összejövetelekre is legtöbbször együtt mentek, anélkül azonban, hogy ez az egybetartozás feltűnővé válhatott volna. Az új ember minden mozdulatán, minden szaván észlelte, hogy a gyermekkori barátság falfirkorba is áthúzódó melegsége fűzi őt Péterhez, az asszonyt illetőleg pedig... hát igen, kellemes és vonzó közelsége, nagyon hálás érte, hogy rideg egyedüliségét így segíti melegebbé tenni, de amugy... ferde és zsvány cselekedet lenne egyébre gondolni.

Péter is tudta és érezte mindezt, idők múltán mégis megérintette őt valami halvány árnyék. Rosszul esett a homály megérzése, próbálta is ellegyinteni magától — hohó! micsoda gondolat ez? Talán csak ismerem annyira Máriát, hogy ilyenre még álomban sem gondoljak... — de a láthatatlan ködcskét nem sikerült eloszlatnia magától. S amint a gondolat fészket vert az agyában, mintha Mária cselekedetei egyszerre megváltoztak volna. Elevenebbnek látta őt, mint előbb, úgy vette észre, hogy teljes lélekkel figyel a másik férfi szavait, nagyon szívesen fogadja a jöttét, szívesen fogadja apró udvariaskodásait is... és Péter próbálta magát nyugtatni, hogy mindez csak konvencionális figyelmetség a férfi barátjával szemben, nem tudott szabadulni a lehetetlenség árnyékától.

Mária szépen zongorázott. A halk játékot szerette, a lassan eloszló pianissimo-kat e a ven-

dég is szívesen hallgatta ezeket a letompított hanggyűrűzéseket. Mozdulatlanul állt a zongora mellett, nézte az asszonyt ujjait, zenébe felejtkezett arcát és nem kritizált, nem bókolt, csupán hogy egyszer-mászor visszafordította a lapot.

— Ez nagyon szép volt.

Ilyenkor Mária megrezent, aztán bólintott, kis jóleső mosolygás is szaladt át az arcán s megismételte a kívánt részt.

Akkor délután Péter valami korrekturát kapott a postán — szaklapokba írogatott néhanapján, valami nagyobb munkán is dolgozott — s másnap már vissza kellett küldenie az íveket. Nem vésztett vele vacsora előtt, asztalontás után visszahúzódt a szobájába.

Mária a zongorához ült. De csak elcsuhantó trillák röpdötek az ujjai alól, nem volt hangulata, a férfi észrevette, beszélni kezdett, apró pletykákat szedegetett elő, jóízű csipősséggel tudta szervirozni ezeket a mulatságos semmiségeket. Mária felvillanyozódva hallgatta, egyik-másik hír közlőre érintette, apró mosolygások vibráltak az arcán, mindig nagyobb szünetek maradtak a halk futamok között... s a harmadik szobájában ülő férfi fel-felkapta a fejét ezekre az indokolatlannak tetsző szünetekre. Amikor elkészült, annyira letompította mozdulatait, hogy egész zajtalanul nyithatta meg az ajtót. És ahogy tekintete keresztülhaladt a két szobán, forró hullám öntötte el az arcát. Mert a zongora mellett álló férfi egész közelhajolva beszélt valamit Máriának, keze meg simogatóan nehezedett a partitúrán pihenő asszonykezére. Pillanatig csak, mert azonnal fel is emelkedett róla, de a szeme továbbra is meleg pillantással simogatta a mosolygva figyelő asszonyarcot.

Mindez lélekzetnyí ideig tartott. Mire Péter keze leesett a klavírról, a zongora is megszűnt... de emlékezetében már kitörölhetetlenül égett a jelenet szívetszorító visszassága.

Az asszony hirtelen nevetéssel fordult eléje. — Halottad, mi történt ma délután?

S valami régóta közelejón forgó helyi szen-

Ciano gróf hétfőn este hazautazott Spanyolországból

Malagából jelentik: Ciano olasz külügyminiszter hétfőn repülőgépen Sevillából Malagába érkezett, ahol Jordana külügyminiszter fogadta. A külügyminiszter koszorút helyezett el a Hősök Emlék-művére, majd a tömeg lelkes éljenzése közben a kikötőbe hajtatott és felszállt az „Eugenio di Savoia” cirkálóra. A cirkáló este a spanyol hadihajók ágyú-dörgése közepette elindult Olaszország felé.

Az angol kormány törvényjavaslata az ír terroristák ellen

Londonból jelentik: Az angol kormány törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, mely kizárólag az ír köztársasági hadsereg terrorcselekményei ellen irányul. A javaslat a jövő héten kerül az alsóház elé. Az új törvény értelmében a kormány széleskörű felhatalmazást kapna az ír terroristák elleni harcra.

Kényszerlakhelyet jelölnek ki a nem-állampolgárok számára,

ha augusztus 1-ig nem jelentkeznek a szigurancán

Nagyvárad. Saját tud.

A belügyminisztérium tegnap távirati uton rendeletet bocsátott ki, amelynek alapján az állampolgárság nélkül maradtaknak augusztus 1-ig kell jelentkezniük az illetékes sziguranciákon. A belügyminiszter rendelete értelmében Tanasescu komisár, az állambiztonsági hivatal idegen ellenőrző osztályának főnöke felhívja mindazokat, akiknek állampolgárságnak nincsen rendezve és eddig még nem jelentkeztek, augusztus 1-ig tegyenek eleget jelentkezési kötelezettségüknek, mert újabb meghosszabbítás nem lesz és mindazok számára, akik a fenti határidőig nem jelentkeznek, a belügyminisztérium rendelete értelmében kényszerlakhelyet jelölnek ki. Az érdekeltek számára a rendőrség II. emelet 15. számú szobájában adják meg a szükséges felvilágosításokat.

Német-lengyel tárgyalás a danzigi kérdéstről

Angol hír szerint már megegyezés jött létre a rendezés alapelvei tekintetében. — A szovjet-ügyvivő Hitler vezér müncheni lakomáján

Londonból jelentik: Az Exchange Telegraph fenntartással közli egy londoni esti lap római jelentését, mely szerint Németország és Lengyelország között megegyezés jött létre a danzigi kérdés rendezésének alapelvei tekintetében. A lap szerint a megegyezés Hitler vezér és Forster danzigi körzetvezető megbeszélése nyomán jött volna létre.

Münchenből jelentik: Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy ama államok közül, amelyek nem tartanak fenn szoros baráti kapcsolatokat Németországgal, egyedül a szovjet ügyvivő, Astasov vett részt azon a banketten, amelyet Hitler vezér a német művésznapi megnyitása során adott a vendégek tiszteletére. Az ügyvivő a feloszlott Condor-légió volt parancsnoka mellett ült. Beavatóltak a szovjet ügyvivő megjelenésének semmi jelentőségét nem tulajdonítanak.

Jelen volt az ebéden Forster danzigi körzetvezető is, aki több ízben hosszasan tanácskozott Hitlerrel.

**A magyarországi független kisgazdapárt
a lengyelekkel való barátság alapján
akar külpolitikát csinálni**

Tarpáról jelentik: Bajcsy-Zsilinszky Endre Tarpán mondott beszédében kijelentette, hogy a független kisgazda-párt a Tiszántulról indítja meg új szervezési munkáját. A párt célkitűzése: külpolitikai téren a függetlenség megőrzése, belpolitikai vonatkozásban a föld-

reform keresztülvitele, az alkotmány megvédelése és küzdelem a diktatúrás törekvések ellen. Szólt ezután a lengyel-magyar barátságról és azt mondta, hogy a lengyel-magyar szoros együttműködés megvalósítása a legbiztosabb alap a Duna völgyére nehezdedő és bármely irányból jövő nyomással és hódító szándékkal szemben.

**Koholt hír a csehországi német csapatok
zendüléséről**

Berlinből jelentik: A francia lapok azt a hírt röptették világgá, hogy Pilsenben és a csehországi német védnökiség más városaiban a német csapatok soraiban zendülés tört ki. Illetékes helyről ezzel szemben kijelentik, hogy a hír pusztán koholmány és az egész protektorátusban teljes a rend és a béke. A német csapatok nem kaptak olyan parancsot, hogy vonuljanak ki.

Horvát politikust neveztek ki a jugoszláviai postatakarék- pénztár vezetésére

Belgrádból jelentik: A postatakarék-pénztár eddigi vezérigazgatóját, Nedelkovicot fölmentették állásából és helyébe Markovics Milenkót, a zágrábi gazdasági egyesület titkárát, az ismert horvát politikust neveztek ki. A kinevezés a szerb-horvát megegyezés jegyében történt és valószínű, hogy a közeljövőben számos vezető állásba fognak horvát személyiségeket kinevezni.

A megegyezésre vonatkozó megbeszélések egyikeként Pál kormányzóherceg londoni tartózkodása alatt is folynak. Macek hétfőn Zágrábban bizalmas munkatársaival folytatott megbeszéléseket ebben a kérdésben. Ezen a tanácskozáson a megegyezés írásbafoglalásának módzatairól tárgyaltak.

CRONIN

világhírű munkái:

Részlet a kapualatt füzve 185 lei
kötve 238 „
Ezt látják a csillagok füzve 314 „
A kalapkirály I., II. kötve 324 „

DANTE KIADÁS

záció nem várt csattanóját mondta el, ahogy perccel előbb a másik férfitől hallotta.

— Oriási! — mondta Péter is és nevetett és hiteltelkenve rázta a fejét és barátságosan kocintott a másikkal — szervusz, gyujts rá öreg! — ő maga is rágyujtott, már röstelte a gyanakvást, de a keze aliglátszóan reszketett és már nem tudta, mi is volt az a nagy szenzáció, amire amazokból még mindig ki-kitört a jókedv.

Es a másik alkalommal...

Színházban voltak. Együtt mentek haza, tiszta őszi éjszaka volt, Péter elkerült a ház tulsó oldalára, kopogni a cselednek, s ahogy a saroknál a bokrok sötétjén át visszapillantott, észszeszorult a torka. László meghajolva állt Mária előtt, bucsuzott, kezét csókolt és ez a kézsők nagyon sokáig tartott. De nem maga a cselekedet sajdult bele a dermedten álló férfi lelkébe, hanem az asszony mozdulatlanlansága. Mária szótlanul és mozdulatlanul állta a közelséget, engedelmesen tartotta a kezét és a szeme köben kerekre tárgulva nézett el a lehajtott férfifej mögött arrafelé, amerre az ura eltűnt.

Tudatos volt a habozás? Vagy csak pillanatnyi elgyöngülés lehetett?

Péter kinlódva nézte őket. — Már ennyire vannak? — sajdult bele érzéseibe a fájdalom. Pillanatra átfutott gondolatai közt, hogy most legjobb lenne vissza em fordulni, hanem tovább menni valamely ismeretlen irányba... de aztán megremegett az arca. — Es a gyermekek? jutott az eszébe feleajduló szívvel és nyugodtságot erőltetett magára, visszafordult, kezét fogott a másikkal, kinyitotta a kaput, előre engedte az asszonyt, szótlanul lépegettek végig a kerten, már egészen összeszedte magát — hogy mulattal? — kérdezte meleg hangon, Mária mosolyogva nézett vissza — nagyon jól! — mondta elevenen — egészen jó volt a muzsika, meg a táncok is. Elme-gyünk holnap is, jó? — s odasimult az urához, gyujtotta az arcát, tisztán nézett a szemébe... Péter kicsit megzavarodott. — Rosszul láttam talán? — gondolta magavádlóan. De a keserűség mézja ottmaradt a gondolatai között és most

már az asszonynak is meg kellett éreznie a kö-zéjük ereszkedett hidegséget.

— Vajjon mi bánthatja? — kérdezte magát! óvatosan, de mindjárt el is röstelte magát. Ő, tudta ő jól, hogy bár sem külsőleg, sem belsőleg nem történhetik semmi — époly távol állt az idegen férfitől ma is, mint ismeretségük első napján — mégis volt valami a pillanatnyi ellágyulást követő kézsők mögött, aminek nem lett volna szabad ott lennie. Es, ami ha nagyon sokak előtt talán nevetéges és naiv oknak átszhatott volna is, az ő egymásban élésük mellett örökre jóvátehetetlen lépést jelentett, ha minél-előbb el nem simítja a nyomát. S ez a felismerés, meg a felismerés mögött jelentkező fájó érzés a legközelebbi alkalommal már ki is nyujtatta a kezét, hogy éssesen szétosztani közülük a mindkettőjükre fájdalmasan nehezdedő ködöcskét.

Valami jótékonycélu estére készültek. Nagy megmozdulásnak ígérkezett. Mária is izgalom-mal készülődött s előttevaló napon Péter meghült. Nem volt komoly a baja, de az orra kivörösödött, nagyokat tüsszögött s kénytelen volt két tucát zsebkendővel szaporítani a ruhatárát.

Máriát először kellemetlenül érintette az eset. — Hát akkor... itthon maradunk — sóhaj-totta.

— Szó sincs róla! — mondta Péter szigoruan. — En itthon maradok, de te el fogsz menni.

Az asszony már mosolygott.

— Gondolod, hogy nélkülöd elmegyek?

— Miért ne mennél? — s komolyan nézett rá. — Mindenki természetesnek fogja találni, hogy én nem mehetek, de ebből még nem következik, hogy te is itthon kuksolj. Lacinak már szóltam, majd bejön érted.

Az asszony arca elkomolyodott.

— Kár volt neki szólnod — mondta csönde-sen. — Ha nagyon kívánod, hogy elmenjek, Editékkel is mehetek. De éppen Lászlóval...

Az ember hirtelen mozdulatlan fordult feléje.

— Mondd, Mária! — s hangja bizonytalanul vibrált. — Egyszer már kézstem, akkor kitér-

tél a felelet elől: kellemetlen neked Laci közelsége?

— Igen — mondta az asszony egész csönde-sen. Kellemetlen.

— Atölelte az embert.

— Nem vagy őszinte — sugta a fülébe. — Miért takargatod a mondanivalódat? Megbántot-talak valamivel? Fáj valami cselekedetem?

A férfi torka összeszorult.

— Nem tudom! — tört ki belőle a nyomasz-tó érzés. — Néha ki kell nevetnem magamat, de néha annál jobban belémézur valami fájdalom.

Maga felé fordította az asszony arcát.

— Neked... tudnod kell, hogy mi bánt.

— Tudom... — sugta az asszony s az arca meghalványodott. — Nem tehetek róla, hogy a gondolatait hozzám kötötte. Soha nem bántot-tottam fel, csupán egyszer. Jaj! nehéz ezt kimón-dani, de muszáj... egyszer egy pillanatra elgyön-gültem, néha nem tudja az ember lerázni magá-ról a külső hatásokat és... nem tudom hogyan történt, kezét csókolt, nem úgy, mint máskor vagy másnak és én hagytam. Valami megmoz-dult bennem, hiába, én is csak asszony vagyok... de más semmi nem volt. Még csak szó sem esett közöttünk. Es azóta mindig bántott ez a semmi-ség. Tudtam, hogy megérezted és éreztem, hogy neked ez fáj és ez meg negem esett nagyon rossz-szul.

Tiszta szemmel nézett fel az emberre.

— Ennyi volt. Semmi több.

A férfi felszabadult lélekkel, ujjongva nézte.

— Látod, ez nagyon kedves volt tőled — mondta mélyről jövő hangon. — Ez az őszinteség. Es én most nem is tudom...

Végigsimitotta az asszony haját.

— Ha nem volnék ilyen invalidus, most megcsókolnálak.

— Ó, én nem félek tőled így sem.

S mielőtt az ember megakadályozhatta volna, arcát hozzászoritotta azéhez, s puha szájjal csókolta le homlokáról a borongó árnyék utolsó foslányát.

Túl a félmillió...

Józseffalváért

*

Az áldozatokat mi csak számokkal tudjuk lemérni. Néha ugyan beletekinthetünk egy-egy lelkeshangú levélbe és észrevehetjük az adományozók névsorában a szegényeket, a kisembereket, akik a maguk nincstelenségéből is tudnak áldozatot hozni. De az egész nagy közösség erőfeszítését a számok fejezik ki leginkább.

Túl a félmillió! Szól ez az önéretünkhez, szól megnyugtatóképpen lelkiismeretünkhöz. Az erőpróbát, úgy látszik, kiálljuk. És a szeretet seregszemléje még egyre tart. Az adakozás még töretlen lelkesedéssel folyik.

Váradszőlős nagyrészt kisemberekből álló népessége lelkes áldozatkészséggel felelt dr. Kajaba László plébános buzdító felszólítására. A józseffalviak különös szeretetétbe ajánljuk őket. Felsőbánya bányászai 2500 leit adtak össze; Nagymajtény és Gilvác községek 10.000 leivel segítik újraépülni a legégett magyar falut. Diczig Béla plébános lelkes felhívása és buzgósa nem volt hiabavaló.

Különösen kedves lesz Józseffalva számára a maroknyi börtvényi katolikusság szép adománya és Lukáts Ödön nagyváradi kereskedő önként vállalt gyűjtése.

Ha mi számokkal mérjük is az adakozókészséget, a szíveket és veséket vizsgáló Ur fizesse meg azt a sok szeretetet, ami az adományok sokaságából kiárad.

Eddig befolyt adományok: 436.216
Július 18-án a következő adományok érkeztek:

Laskovits Géza, Nagybánya 100
Deák Albert, Nagyvárad 100
N. N., Szent Teréz nevében, Tenke 20
Felsőbányai hívek adománya 2.500
Nagymajtényi és gilváci (Szilágy megye) hívek adománya 10.000

Börtvényi (Szilágy megye) római katolikus hívek adománya:

Nagy Gyuláné 20
Ujj Etel 100
Vida Jánosné 100
Müller Károly 100
Király György 100
Geiger Ferenc 100
Szabó József 100
Krausz Ferenc 50
S. Kése Elek 20
Botezatu József 100
Nagy István 100
Krausz Istvánné 50
Vicsay Endre 100
Steib Ferenc 130

Nagyvárad, Lukáts Ödön gyűjtése:

Lukáts Ödön 100
Hídeg Károlyné 20
Özv. Lukáts Józsefné 20
N. N. 20
Cs. Gy. 20

Finta Péter	239
Czirják Zsigmond	100
Ellenes István	20
Ellenes Péter	20
Ellenes Margit	10
Halász László	50
Schmidt Antalné	20
X. Y.	25
Raczender L.	20
Sári Mihályné	20
Ónod, Gáborné	10
Bodnár Ferenc, Tarján	20
Jámbor János	50
Vacsi Károly, Nagyürögd	100
Weiss Béla	100
Katz Jenő	10
János Péter	10
N. N.	10
Ellenes Ferenc	20
Fülöp Dező	50
Tauszik Ferenc	30
Kiss Ferenc	10
Blau Miklós	20
Deutsch József	10
Farkas Jenő	20
Popovitené	10
N. N.	20
Czirják Kálmán	20
Sólyom Sándor	10
Peha Józsefné	20
Takács István	20
Guk Pálné	20
Lakos Lajos, Nagyürögd	100
Melau József	20
N. N.	30
Aperger Sándorné	10

Összesen: 501.740

A pénzküldeményeken kívül a következő szeretet-adományok érkeztek kiadónk címére:

Hekler Ilonka, Váradszőlős: 1 imakönyv, 1 rózsafüzér.

Szűcs Józsefné, Nagyvárad: 1 kombiné.

Fábián Imréné, Tenke: 2 imakönyv, 1 rózsafüzér, 4 törülköző, 2 férfi ing, 2 lepedő.

Fábián Erzsébet, Tenke: 1 imakönyv szentképekkel, 1 ruha, 3 kötény.

Fábián Erzsébet gyűjtése folytán adakoztak:

Koharik Andrásné, Tenke: 3 törülköző.

Dénes Károlyné, Tenke: 1 alszoknya.

M. Köteles Gyuláné, Tenke: 2 törülköző, 1 imakönyv.

V. Köteles Jánosné, Tenke: 2 kombiné, 2 gyerek ruha, 1 gyerek kötény.

*

Július 13-i lapszámunkban a sziget Római Katolikus Legényegylet adományaként 300 leit nyugtáztunk tévesen, ugyanis nem a Legényegylet, hanem

a sziget Római Katolikus Leányklub

járult hozzá 300 letes szép adományával a józseffalvi tüzkárosultak felségélyezéséhez.

Véres rablótámadás egy temesvári köztisztviselő házában

A fegyveres rabló birokra kelt megsebesített áldozatával és a revolver agyával leütötte

Temesvár. Saját tud. Ismeretlen tettesek vakmerő rablótámadást intéztek egy magányosan álló családi ház ellen. A városi vágóhid közelében áll *Oprea Dumitru* pénzügyi tisztviselő családi háza, amelyben annakidején kocsmá volt. Akkoriban *Abesszin-csárdának* nevezték az épületet. *Oprea* a feleségével a napokban nyaralni indult Ferencfalvára és megkérte apját, *Gáspár Ferencet*, hogy távolléte alatt ügyeljen a házra. Az após a kérelmet lelkiismeretesen teljesítette és éjszakánként a volt *Abesszin-csárdában* aludt.

Gáspár Ferenc az éjjel három óra tájban ablaküvegcsörömpölésre riadt fel álmából. A következő pillanatban a félhomályban egy férfi körvonala láttá feltűnni az ablakban, majd az idegen a betört ablakon át egyetlen lendülettel a szobába vetette magát.

— Ki az? Mit keres itt? — rivallt a betörőre.

A kiáltásra válaszként *revolverlövés dörrent el. Az idegen rálöött Gáspár Ferencre, akit a mellén ért a golyó és a padlóra zuhant.* A rabló közben nem zavartatta magát és az előszobában folytatta útját. Az ötvenhárom éves *Gáspár Ferenc* sebesülése ellenére is minden erejét megfeszítve feltápaszkodott és útját állta a betörőnek. *A betörő és a sebesült ember egyideig dulakodtak, majd az éjszakai támadó valami kemény tárggyal többször fejbesújtotta ellenfelét, úgyhogy az most már másodízben is összerogyott.*

A rabló másodszor már nem használhatta fegyverét. Lehet, hogy nem volt több golyó a revolverben, vagy nem akarta a környéket felhármítani és a revolver agyával ütötte le *Gás-*

párt. Ezután azonban meneküléshez látott. Ugy látszik attól tartott, hogy a lövés zajára és *Gáspár* kiáltásaira a szomszédos házak lakói felfigyelhetnek.

Gáspár Ferencet a mentők a kórházba szállították. Ott megállapították, hogy az éjszakai támadó *revolvergolyója a tüdejét is megsebesítette.* A rendőrség véleménye szerint a betörő nem volt egyedül. Bűntársai a volt *Abesszin-csárda* körül húzódtak meg és valószínűleg az ő jeladásukra távozott olyan hírtelenül és minden zsákmány nélkül a véres rablótámadás tettese.

Német birodalmi államtitkár látogatása Magyarországon

Budapestről jelentik: *Görlitzer Arthur*, német államtitkár, a berlini Gau főnöke, feleségével és négy titkárával Budapestre érkezett. Az államtitkár két napig megbeszélést folytat Budapesten, majd a Balatonra utazik. A német államtitkár rangrejtve tartózkodik Budapesten.

A szőlőbirtokok adókielölőbizottságának tagjai

Nagyvárad. Saját tud. *Dr. Cfolac Emil* pénzügyigazgató szombaton kinevezte a szőlőbirtokosok adókielölő bizottságának tagjait. Nagyváradon három bizottság fog működni, a járás székhelyeken pedig egy bizottság állapítja majd meg a szőlőbirtokosok és szőlőtulajdonosok adóját. Az első városi adókielölő bizottság július hó 17-től július 27-ig működik, elnöke *Hodosan Ioan* a bizottság második tagja pedig *Epifanov mernök* inspektor. A második bizottság július 17-től július 22-ig működik, ennek elnöke *Giapa Viorel*, tagja pedig *Gheorgescu Alexanru*, mernök-inspektor. A harmadik bizottság július 17-től aug. 27-ig, elnök *Dumitru Taras*, tagja *Francu agrár-mernök.*

A szalontai járásban július 17-től augusztus 28-ig dolgozik a bizottság, elnöke *Pop Ioan*, tagja pedig *Roxin agrár-mernök.*

A belényesi járásban július 17-től augusztus 15-ig, az adókielölő bizottság elnöke *dr. Tamás Emil*, tagja *Moldovan agrár-mernök.*

A margitai járásban július 17-től egészen augusztus 31-ig működik az adókielölő bizottság, elnöke *Gheorghie Crisan*, tagja *Domea agrár-mernök.*

A tenkei járásban július 17-től július 23-ig lesznek az adókielölési tárgyalások, elnök *Szadia-csek József*, tag *Joan Roxin agrár-mernök.*

A székelyhídi járásban július 17-től augusztus 31-ig lesznek a tárgyalások, elnök *Jancu Gheorghie*, tag *Nicuta agrár-mernök.*

A csékei járásban július 17-től július 25-ig lesznek tárgyalások. A bizottság elnöke *Bonat Joan*, tagja pedig *Razmaritu agrár-mernök.*

A vasköhi járásban július 17-től július 18-ig lesznek csak tárgyalások, a bizottság elnöke *Budau Joan*, tagja *Fuctuna agrár-mernök.*

A teleddi járásban július 17-től augusztus 26-ig lesznek tárgyalások, a bizottság elnöke *Gavril Tautu*, másik tagja pedig *Arhip agrár-mernök.*

A szalárdi járásban július 17-től augusztus 31-ig tartanak tárgyalásokat, a bizottság elnöke *Gavril Russu*, a másik tagja *Beraru agrár-mernök.*

A béli járásban július 17-től július 25-ig tartanak tárgyalásokat, a bizottság elnöke *Nic. Plesea*, a másik tagja *Petrescu agrár-mernök.*

Mind a járási székhelyeken, mind a nagyváradi bizottságoknál a szőlőbirtokosokat és szőlőtulajdonosokat idézés útján értesítik a tárgyalások pontos idejéről.

A déva-telepi új „Szent Antal” templom javára, a templomépítő-bizottság megbízásából **Szabó Dömjén** dévai ferences atya egy imakönyvet adott ki. — Az imakönyv

„ÉGI LÁNG”

jimmal jelent meg. 629 oldal, Ara: 150 lei. Mivel ezen imakönyv tisztja jövedelme az európai templom javát szolgálja, Istennek dicsőségét hirdeti és páduai Szent Antal tiszteletének állít emléket az, ki minél hamarabb beszerzi. — Kapható lapunk kiadónkánál is.

Kitűnően beszél magyarul a finn kultuszminiszter, aki nagy barátja a magyar népnek

Az utóbbi napokban, egy diplomata-látogatással kapcsolatban érdekes név vetődött fel az európai sajtóban: Hannula Uno finn kultuszminiszter neve.

Ennél a névénél illik egy kicsit megállni. Beszélni kell róla, mert északi testvérnemetünknek ez a kiváló fia nemcsak vezető államférfiú Finnországban, hanem a *magyarság egyik régi, kipróbált barátja*. Olyan valaki, aki nem elégszik meg a barátságának szép szavakban való hangoztatásával, hanem igazán egész lélekkel szereti a magyarokat. Eppen ezért meg is akarja ismerni őket. Kevés külföldi államférfi van, aki annyit és olyan komolyan tanulmányozta volna a magyarságot, mint Hannula, aki még nyelvünket is tanulja, hogy közelebb jusson hozzánk. Ez pedig minden ősi rokonság ellenére nem kis feladat, mert hiszen közismert paradox, hogy *a rokonnyelvek nem hasonlítanak egymáshoz*. Mégis a finn kultuszminiszter tevély igen formás beszédében meghatóan meleg magyar szavakkal köszöntötte Helsinkiben a magyar újságírókat, akik csodálkozva állapították meg, hogy *milyen tiszta és helyes kiejtéssel mondotta el Hannula Uno a nekünk oly végtelenül jól eső magyar mondatokat*.

Mint általában az északi emberek, ő sem bőbeszédű. Keveset és csöndesen beszél — németül és franciául is kitűnően, — de amit mond, mindig érdemes meghallgatni. A szavai mögött egy nagykulturájú tudós és egy bölcs ítéletű, gyakorlati ember jóleső összhangja csendül össze. Nincsenek nagy gesztusai, nem mond hangzatos körmondatokat, — hűvösen, tanárosan magyaráz, de az előadását valami beszélő melegség hevíti, amely hamar megfogja a hallgatóját. Ha az ember kérdezi, rövid, pontos válaszokat kap, ha azonban olyan téma kerül elő, amely őt különösen érdekli, akkor belemerül s különben hallgatag és csöndes természetű ellenére szinte egész előadást tart róla. Beszédmódjának érdekes kettőssége, hogy egyszerre tudja nagyvonalakban megmutatni a tárgyat s ugyanakkor olyan jellemző kis részletekkel egészíti ki, amelyek rögtön bizonyítanák igazsága mellett.

A finn kultuszminiszter *filozófiai doktor* és ugyanakkor *halvány holdon gazdálkodó kisgazda*. A legmagasabb szellemiség szolgálata és az ősi föld szeretete egész egyéniségének két legjellemzőbb vonása s bizonyosan ez okozta, hogy politikai pályáján kisgazdapárti programmal lépett fel képviselőnek, de mihelyst lehetett, a kultúrkérdések intézését vette a kezébe. Közben volt a finn miniszterelnökség államtitkára is, de — hogy ne felejtjük el, — legelőször és mindenekelőtt újságíró volt és mindenekelőtt újságíró maradt ma is. Hannula Uno most 48 éves, de 26 éves korában, 1917-ben, már főszerkesztője a „Pohjolan Sanomat” című, népies irányú finn napilapnak. Mint újságíró végezte el a filozófiai egyetemet és szerezte meg a diplomát, majd egyideig középiskolai tanár is volt, amíg a politika végkép el nem szólította a közélet területére.

Kora fiatalságától kezdve egyik előharcosa volt annak a követelésnek, hogy a finn parasztságot saját földhöz kell juttatni, de egyben annak a felfogásnak is, hogy erre megfelelő gazdasági ismeretek megadásával elő is kell készíteni a finn kisgazdatársadalmat.

Amikor egy ízben azt kérdeztem tőle, hogy Finnországban a régi orosz és svéd nagybirtokok fölosztása nem okozott-e megrázkódtatást és nem járt-e a termelés csökkenésével, — ezt felelte:

— *Nem. Mert mi előbb kulturát osztottunk és csak azután földet!*

Tényleg, aki járt már egyszer egy finn pa-

rasztházban, aki végigsétált egy finn kisbirtokon, az átérzi ennek a mondásnak egész jelentőségét. De Hannula kultuszminiszteri tevékenysége arra is irányult, hogy a finn közoktatás ne csak a magas szellemi tudományok felé fejlődjen, hanem a gazdasági szakoktatás is — a korszerűség és gyakorlatiasság szempontjából — a legmagasabb színvonalat érje el. A finn gazdasági iskolák mintaszerűek s a mezőgazdaság minden ágazatában az ismeretek, a szükséges tudnivalók könnyű és gyors elsajátítását teszik lehetővé a kisgazda ifjúság részére. Ugyanakkor megfelelő tanfolyamokkal az idősebb generáció számára is lehetővé teszik, hogy a mezőgazdaság új eredményeivel megismerkedhessenek, az új módszereket, rendszereket alkalmazni megtanulja.

Hannula Uno mint politikus, képviselő és szenátor tevékeny részt vett abban a törvényhozási és társadalmi munkában, hogy a földreform végrehajtásával a finn parasztság ne csak földterületet, hanem megfelelő gazdasági védettséget, állami és társadalmi támogatást kapjon.

Finnországban, ahol még mindig kevés az ember a munkaalkalomhoz és a munkalehetőséghez képest és ahol az állam még mindig rendkívüli nagyságú kihasználatlan és megmunkálatlan földterületekkel rendelkezik ez a feladat persze sokkal könnyebb, mint nagy népsűrűségű országokban és olyan agrikulterákban, ahol a nagybirtok nemcsak nagy területet, hanem magasabb művelési fokot s gazdaságosabb és eredményesebb művelési termelést is jelent. A finn parasztság földjét a felaprózástól az a lehetőség védi, hogy minden nagykorúvá lett finn gazdafiú megkapja a maga 10—20 hold földjét az államtól és megkapja hozzá azt a segítséget is, amely a terület megmunkálásához és gazdasági kultúra alá vonásához szükséges. Az állam földterületmennyisége még hosszú időre kimeríthetetlen s mivel a rendkívül fejlődő finn ipar erős munkakereslettel maga is állandóan sok embert szív fel a parasztságból az ipari munkásságba, — a szociális egyensúly és biztonság Finnországban az európai, különösen pedig a

középeurópai államokénál sokkal erősebb. De kétségtelen, hogy ehhez a fejlett kisbirtokrendszerhez s ehhez a magas ipari kultúrához, amellyel ma már Finnország rendelkezik, csak olyan erőteljes és átható kulturpolitikával lehetett eljutni, amit Hannula Uno egyénisége is jelent. Az ő politikája egyenes folytatása annak a rendkívül magas színvonalú közoktatási rendszernek, amely Finnországot egy évszázad alatt primitív életsorsból a világ egyik legkultúraltabb és legmagasabb életstandardú nemzetévé emelte.

A finn klíma zordonsága, a finn birtokelosztás rendszere, a rendkívüli távolságok a falusi közoktatás helyzetét igen nehezé teszi. Mégis a finn kulturpolitika ezt már az orosz uralom alatt oly tökéletesen szervezte meg, hogy Finnország évtizedek óta nem ismerte az analfabétizmust, a finn nép kultúrigényét és olvasásszomját pedig legjobban mutatja, hogy a lélekszámra kicsiny nép páratlan nagy példányszámú milliós napisajtót tud fenntartani.

Hannula Uno már több mint három esztendeje áll a finn közoktatásügy élén s a nevelés és a gazdasági szakoktatás nagy eredményei mellett igen nagy érdemei vannak a magasabb egyetemi oktatás kifejlesztésében. Erre Finnországnak szintén igen nagy szükség van, mert hatalmas gyáripara, mezőgazdasági ipara, állami mintagazdaságai igen sok szellemi vezetőegénységet követelnek azok kivétel, hogy az orvostudomány, a technikai tudományok, általában a magasabb szellemi tudományok virágzása Finnországban magától érthetődővé teszi azt, hogy egyetemi oktatását legmagasabb színvonalra kellett emelnie.

A finn kultuszminiszter különben két esztendővel ezelőtt hosszabb időt töltött Magyarországon és azóta is volt már látogatásban Budapesten.

Külsejében is egészen északi típusú ember, akinek arcán az uralkodó magas homlok, a tarkoponya, amely oldalt is csak rövidre vágott haj borít, a szögletes és határozott áll, az egyenes orr és a keménymetszésű száj azt a térfitípust idézi emlékeztetünkbe, amely ott fenn, a fenyők és tavak országában, az ősi földön örök harcban áll a természettel, hogy kivívja az emberségének megfelelő életet. De szemének csillogásában, tekintetében határozottságában s egész egyéniségének rendkívüli nyugalmságában és fölényében az a győztes is benne van, aki ezt a harcot állja és aki dicsőségesen tudja fölmutatni a világnak a maga tiszta népiségét, büszke nemzeti voltát és tündöklő humanitását.

Dr. Tóth László

Japán katonák bombavetőrepülőgépek védelme alatt behajóznak Svatau délkinai kikötővárosba. Háttérben a város látható. Ez volt az utolsó el nem foglalt kínai kikötő a déli partokon.

Mit látott a Tanganyika-té magyar kapitánya a legsötétebb Afrikában?

**Afrika kellős közepén még mindig létezik rabszolgaság.
Legnagyobb sikert a mozi acatott a négerék között**

Székesfehérvár, július hó.

Székesfehérvárott, a hosszú Lövölde-utca közepén van egy földszintes, egyszerű polgári ház. Kapuján néhány csengő áll sorban, jelezve, hogy a ház a magas kerítés mögött, benyulik a mély kertbe és több a lakója, mint az ember gondolná. A csengősor tetején, zománctáblán ez a név áll:

Farkas Gusztáv.

Megnyomtuk a csengőt és néhány perc múlva belépünk Farkas Gusztáv lakásába, aki talpig fehérben jön elénk és mentegetőzik, hogy ezt a ruhát viseli, dehát „odaenn” ezt szokta meg 12 hosszú év alatt s nehéz másikhoz hozzászokni. Mindennek az a magyarázata, hogy Farkas Gusztáv, aki foglalkozására nézve egyike a legképzettebb magyar tengerészeknek, most érkezett haza közel másfél évtizedes középafrikai munka után, ahol a Tanganyika tavon működő hajózási vállalatot vezette.

Már a lakás is, első pillanatban, elárulja, hogy gazdája sokáig élt a forró égőben. A falon vagyont érő elefántcsontfaragások, kidolgozatlan, hatalmas agyarak, vörös selyemkötelen. A roskadásig megrakott vitrinekben madagaszkári kézművesek ezüstmunkái, ökörszorból faragott emléktárgyak. A pamplagon apró majmok puha, ezüstsziürke bőrből készült óriási takaró, egy marokkói állvány alján féltucat pithonbőr, ameyből tucatnyi divathölgy eredeti, méregdrága kígyóbőr cipője kitelene. Rézveretes arab asztalkán ősi arab kávézőkéslet s körülötte tevébőrből varrott, csillag alakú ülőpuffok, a „sivatag hajójá”-nak ruganyos szőrével töltve. Ezer és ezer műtárgy, drágaság. Az egész együtt egy darab Afrika.

Farkas Gusztáv kemény, barna arcán derűs mosollyal figyelő nézelődésünket, aztán leültet, egyiptomi cigarettával kínál s mesélni kezd arról a 12 esztendőről, amelyet Afrikában töltött.

Egy vállalat születése Afrikában

A kitünően képzett tengerész előzőleg évtizedekig sósvízi hajós volt és egy belga vállalat tengeri hajóit vitte a világ tengerein. 14 évvel ezelőtt vállalata koncessziót kapott, hogy belvízi hajózási vállalatot alapítson a Tanganyikán, melynek partján a legjelentősebb afrikai belga gyarmat, Belga-Kongó fekszik. Két évben tellett az előkészítés, mely alatt oly szakképzett tengerészt kerestek, akiben van szervezőtehetség s aki meg tud birkózni egy afrikai alapítás nehézségeivel. A választás végül Farkas Gusztávra esett, aki vállalkozott az alapításra és elutazott a Tanganyika mellé. Az első munkálatokat Belga-Kongó fővárosában, Elisabethvilében folytatták le, majd megalapították Kigomát, illetve a néger faluból európai város csináltak s kinevezték a hajózási vállalat középpontjának. Itt épültek fel a dokkok, irodák, raktárak, lakások, szállodák és szórakozóhelyiségek. A piszkos néger faluból város lett: a négerék kivonultak a szomszédos Udsidsibe.

Ettől kezdve megszokás nélkül 12 évet töltött odaenn. Farkas Gusztáv kapitány úr, akinek vállalata ma már három hatalmas tengeri méretű hajóval dolgozik az „afrikai Balatonon”. Visszatérése után az ember első kérdése nem is lehet más, mint az, hogy milyenek találja Európát ennyi idő után. Farkas Gusztáv eltűnődik.

— Meglepődtem — mondja. Odaenn nem volt különbség fehér és fehér között, ha becsületes ember volt. Tiszteim olaszok, svédok, belgák, németek, franciák és levelek voltak. Soha semmiféle baj nem volt közöttük. A franciák legjobb barátságban voltak a némettel, az olaszok a belgá-

val s itthon oly világot találtam, ahol különbséget tesznek fehér és fehér között. Hát ennek a megértéséhez is idő kell, mint kellett Afrika megértéséhez.

Rabszolgaság 1939-ben

Ha már újra visszaértünk Afrikához, megkérdezzük, hogy mi volt a legérdekesebb tapasztalata a fekete földrész belsejében.

— Itthon schaeem hittem volna, hogy Afrika kellős közepén, a legnagyobb kultúrnépek birodalmában még létezik a rabszolgaság. A Tanganyika és általában Kongo vidékén egy arabbal keveredett, temperamentumos nép él, a *Makki*, amelynek nyelvvel fél Afrikában boldogulni lehet. Harcias nép, mely nem veti meg a törzsi háborút s a foglyokat rabszolgának használja fel. Ámbátor ez is haladás, mert harminc évvel ezelőtt még megették őket. A missziók hatása alatt esőkben a többnépesség s egy asszony sohasem tud annyit termelni, amennyi a családnak kell. Azt pedig, hogy a néger család fő munkával piszkítsa be a kezét, ha törzsi kötelékben él, nem látott a világ. Ez különben a négerkérdés egyik legérdekesebb tétele. Ha a néger törzsben él, akkor végtelenül büszke, harcias, hazug, leleményes és lusta. De amint kiszakad onnan, a fehérek szolgálatába lép, aláztos lesz, bizonyos fokig szorgalmas, csak bántani kell vele tudni.

— De maradjunk a rabszolgakérdésnél. A törzsekben élő rabszolgáknak nincsen rossz dolguk, csak éppen szabadok nem lesznek újra. *Az állam nem vesz tudomást erről a félhirtatalos rabszolgaságról*, s azt tapintatos diplomasiából teszi. Nagy angol gyarmatosítók tanították meg a civilizációt arra az alaptételre, hogy a bennszülöttek magányügyeibe csak végső szükség esetén szabad beavatkozni. Különben ezt a négerék is tudják. A rabszolgákat meg lehet venni. Magunk is számos rabszolgát váltottunk ki matrónak, mert csak azok feleltek meg. A kiváltott és szabadá tett rabszolgálás volt, kötelelességtudó és megbízható. Nyilván a félelem hajtotta, hogy ha ki teszik a hajóról, akkor újra rabszolga lesz, mert a négerék jellegzetes észjárása szerint a fehérekkel kötött üzlet nem számít.

— A szökés reménytelen. Ha megszökik a rabszolga, visszahozzák. Sportszerűen vadásznak rá, azután kegyetlenül elverik és még a lantásabb munkát biznak rá. Ha azután ellop valamit, akkor késülhet a halálra.

Afrikai dráma

Megdöbbenő fényképet húz elő. A képen egy karóba huzott néger vonaglik s előtte egy fehér misszionárius küzd egy sereg fegyveres négerrel.

— Ez a szerencsétlen megszökött tulajdonosától és vesztére ellopott tőle néhány fegyvert, pénzt és állatot. A család elfogta és azonnal karóba huzta. Ez a belga missziós atya felfedezte a szörnyűséget és igyekezett közbelépni. Szerencsére a pátert nem ölték meg azonnal, hanem elhurcolták és sikerült kiszabadítani magát. De el kellett tűnnie, mert a néger vadászták rá s a néger etika szerint meg aharták ölni.

A büntetés ellen ugyanis, szerintük, az a legjobb védekezés, ha az összes szemtanukat megölik. Halott ember nem beszél, — szól hírhedt védekezésük s ennek az atyának el kellett hagyni Afrikát. Élete egy percig sem volt biztonságban, mert látott egy néger bűncelekményt.

Ezúttal azonban a gyilkosok megbűnhődtek. A család három tagját felakasztották.

Néger vélemény a gyarmatosításról

Végeztül Afrika politikai viszonyai felől érdeklődünk Farkas Gusztávól, aki tucatnyi afrikai esztendő alatt alaposan megtanulta a fekete földrész észjárását és titkait. Farkas Gusztáv bejárta Kongó és Kelet-Afrika minden területét. A német-angol gyarmati kérdés benszülött szempontból egy érdekes néger megjegyzéssel jellemzi.

— A németek kemény gyarmatosítók voltak, akiknél könnyen kijárt a pofon és a korbács. Az angolok megszüntették a testi fenytést, de bevezették az adót. A négerék így vélekednek erről: „A német urak pofoztak, de nem volt adó. Az angol urak nem pofoznak, de van adó. *Mi nem szeretjük a pofont, még kevésbé szeretünk adót fizetni.* Ebből az látható s ez igaz is, hogy a néger inkább naponta ötször megverette magát, csak hogy ne kelljen a fehér embernek pénzt adni.

Legutoljára a négerék viszonyát jellemezte a kultúrával. A civilizáció vívmányai közül legnagyobb sikere van a mozinak. Udsidsiben van egy hullámlépléből készült mozi, ahol a nézők a földön ülnek és egész előadás alatt esznek. A harcok teljes fegyverzetten ülnek be és képesek egy tehén árát együltőhelyükben elmozdítani, ha módjuk van rá. Legnagyobb sikere az émelegős, szerelmi történeteknek van. Egy belga vállalkozó néhány éve Párizsban összevásárolt egy halom szerelmes némafilmet és két évig egyfolytalan játszotta őket. Két év múlva mint düsszagdug ültetvényes vált meg a mozi szakmától.

Ezzel aztán el is búcsúzik Farkas Gusztávól. A „Tanganyika kapitánya” kikísér bennünket s amíg átme gyünk az egzotikus tárgyakkal zsufolt előszobán, szeme szeretettel simogatja meg azt a sok színes holmit, ami itt ezer és ezer kilométer távolságban is Afrikát jelenti.

(b. g.)

Tizenháromszoros tömeggyilkost tartóztattak le Amerikában

Egy magyar ember is van áldozatai között, akiket késsel feldarabolt

Clevelandből jelentik: A rendőrség hosszas nyomozás után letartóztatott egy Frank Doleschall nevű 52 éves közművest, akit a fennforgó bizonyítékok alapján joggal lehet gyanúsítani a múlt évben felfedezett tizenháromszoros tömeggyilkosság elkövetésével. Mind a 13 áldozatot kegyetlen embertelenséggel tették el láb alól, mindegyiküket ugyanegy módon feldarabolták.

Doleschall eddig mindössze egy Florence Pelilly nevű asszony meggyilkolását ismerte be. Elmondotta, hogy az asszony meghívta lakására, itt nézeteltérés, majd veszekedés támadt közöttük, amiatt, mert ő észrevette, hogy az asszony egy dolláros bankjegyet ki akar csenni a zsebéből. Ekkor előkapta dísznőölő kését, amelyet mindig magánál hordott, de nem azért, hogy meggyilkolja vele az asszonyt. Az asszony ekkor rátámadt és ő a dulakodás közben agyonszurta Florence Pelillyt. A gyilkosság után a holttestet feldarabolta, a törzset a fürdőkádba dobta, a fejét, karjait és lábait pedig két csomagba pakkolva az Erie tóba vetette.

Frank Doleschallt annak ellenére, hogy csak ezt az egy gyilkosságot ismeri be, a többi 12

áldozat meggyilkolásával is vádolják, mert már bizonyítékok vannak a rendőrség kezében arról, hogy ezekkel is ismeretségben volt és kapcsolatot tartott fenn velük. Meggyilkolásuk körülményei is hasonlóak ahhoz, ahogyan Pelilly asszonyt megölte.

Szerepel az áldozatok között egy Edward András nevű férfi is, akit 1935. szeptemberében találtak holtan egy fej- és karnéküli mindmáig ismeretlen női holttest mellett. Doleschall annyit már be is ismert, hogy Edward Andrásval kapcsolatai voltak és egy alkalommal össze is vezetett vele. Azt azonban tagadja, hogy meggyilkolta volna. Ugyancsak Doleschallt gyanúsítják annak férfinak a megölésével is, akit a rendőrség a mai napig semmit sem tud és akit „tetovált tengerész” megjelöléssel tart nyilván.

Doleschallról egyébként megállapították, hogy régebben vágóhídi munkás volt. Erről az időről egész gyűjteménye van a különböző kézfajtaikból, amelyekkel az állatokat ölték le. A kések iránt valami megmagyarázhatatlan vonalommal viselkedik és közülük egyet állandóan magánál hordoz.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északnyugati, nyugati szél, egyes helyeken záporosó, zivatar, holnap tulajdonképpen derült idő, a meleg újból fokozódik.

Zürichi zárlat, Párizs 11.75, London 20.76 öt-nyolcad, Newyork 443 fél, Brüsszel 75.40, Milánó 23.35, Amsterdám 237, Berlin 178, Prága 15.12 fél, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucaresti 325.

Julius 23-án ünnepi pappaszentelésének hatvanadik évfordulóját Szabó György nyugalmazott gyergyószentmiklósi apát-főesperes. Saját tud. L. Ignác gyergyószentmiklósi főesperes-plébános körlevélben értesítette a gyergyói kerületi papságot, hogy az egyházközség, Szabó György ny. apát-főesperesnek, pappaszentelése hatvanadik évfordulóját, amely alkalommal mondja el a patriárkatoru főpap gyémántmiséjét is — ünnepélyes keretek között kívánja megünnepelni, tekintettel arra, hogy Szabó György életének javát Gyergyószentmiklóson élte le és minden munkája, nemes törekvése a lakosság jólétét és lelkiudvát szolgálta. Julius 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor mondja el Szabó apát-főesperes gyémántmiséjét, mely alatt az egyházi énekkar művészi műeszközökkel éneklésével emeli az istentiszteletet fenyét. Az ünnepi beszédet dr. Csipák Lajos csekszeredai főgimnáziumi tanár, kanonok, szeminariumi régens mondja. Déli fél 1 órától fél 2 óráig üdvözlések lesznek a piébánya nagyerőműjében. Utána közeledik az egyházközség tulajdonát képező Dacia szálloda színház termébe.

HIRTELEN HALÁL AZ UTCÁN. Kolozsvár. Saját tud. Veres Rozália földai illetőségű 23 éves leány az Opera mögötti parkban rosszul lett. Kihívták a mentőket, de a leányon nem tudták segíteni. Tüdővérzést kapott és azonnal meghalt.

Felülvizsgálják a hajtási engedélyeket. Dr. Clontza Eugen rendőrkezes ma a következő hirdetőmentet adta ki: A belügyminiszter 11944-1939. számú rendelkezésének megfelelően mindazok, akiknek hajtási engedélyük van, (akár amatőrök, akár professzionisták) július 15-től aug. 15-ig délelőtt 8-1, délután 5-8-ig kötelesek azt a hadkiegészítő parancsnokságnál felülvizsgálás végett bemutatni. Nemcsak Nagyvárad és a megye lakosai, hanem az összes Váradon vagy a megyében tartózkodók is kötelesek hajtási engedélyüket bemutatni láttamozás végett. A hajtási engedéllyel rendelkező nők ugyanezen idő alatt a rendőrségen kötelesek jelentkezni láttamozás végett: (I. emelet, 17. számú szoba). Azok az engedélyek, melyeket a fenti idő alatt nem láttamoznak, megsemmisülnek. A régi hajtási engedélyek (nemzeti színű borítékkal) nem érvényesek. tulajdonosaiknak új engedélyeket kell váltaniuk. A hadkiegészítő parancsnokság csak új típusú könyvecskéket láttamoz. Dr. Clontza rendőrkezes.

Harmincnapos vizsgálati fogságot rendelt el a hadbíróóság a halmi letartóztatottak ügyében. (Kolozsvár) Kedden állították a katonai törvényszék elé a halmi bíró ellen elkövetett merénylet őrizetbevett hét gyanúsítottját, Kürthy Károly református lelkész, Szegedi Istvánt, Rátonyi Zsigmondot, Fekete Sándort, Marosi Jánost, Láng Józsefet és Kállai Ferencet. A katonai törvényszék Negulescu alezredes-hadbíró elnöke alatt zárt tárgyaláson az idevonatkozó törvény értelmében mind a hét gyanúsított ellen 30 napos vizsgálati fogságot rendelt el.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

CORSO: ASSZONYOK A RACS MÖGÜTT.
DORIAN: SZUEZ.
APOLLO: NANETTE 3 SZERELME.

Halálozás. Temesváron elhunyt Schneider Ede állami nyugdíjas, hetvenhárom éves korában. Az elhunytban Schneider Lajos, a pénzügyigazgatóság nyugdíjostályának vezetője édesatyját gyászolja. — Ugyancsak Temesváron hunyt el hetvenkilenc éves korában özvegy Somogyi Ivánné, született Tost Gizella. Fiai, Somogyi Károly köztisztviselő álló temesvári jegyző és Somogyi László, a magyar statisztikai hivatal főtisztviselője s azok családja gyászolja.

SZLOVÁK KATONÁK FOLYÓ-ÁTKELÉSI GYAKORLATA TÖMEGES VIZBEFÜLÁSSAL. Pozsonyból jelentik: Nyitra közelében a Nyitra folyón a szlovák csapatok ponton-gyakorlata közben súlyos szerencsétlenség történt. Az egyik pontonon átkelés közben egy katonán minden ok nélkül elkiáltotta magát, hogy befolyik a víz. Erre rémület támadt és a katonák, akiknek nagyrésze úszni sem tudott, a vízbe ugráltak. Tíz katonán a folyóba fullt. Az áldozatokat katonai pompával temették el, a véderőminiszter jelenlétében.

A robbanás mindkét szemére magvakított egy munkást. Nagyvárad. Saját tud. Megrendítő szerencsétlenség történt a Petrosani aranyüzemének borpataki telepén. A kőmalomban Pop Miklós 25 éves munkás az ércitőrö hengerek mellett dolgozott. Az egyik nagyobb sziklába eddig még meg nem állapított körülmények között nagyobb mennyiségű dinamit került. Amikor a dinamitot tartalmazó érc a zuzóhengerek közé hullott, a dinamit a kapott ütés következtében felrobbant és szétvetette a gépet. A robbanás hangja az egész környéken hallható volt. A szerterőppenő vasdarabok súlyosan megsebesítették Pop Miklóst, akinek az egyik szeme kifolyt. Kórházba szállították, ahol az orvosok megállapították, hogy a másik szemévlágát is elveszti. Vizsgálatot indítottak az ügyben.

GÉPKOCSISZERENCSETLENSÉG SZATMÁRMEGYÉBEN. Saját tud. Szinérváralja és Avasujváros között, a 10-es kilométerköz közelében súlyos szerencsétlenség érte a maramaroszigeti társasgépkocsit. Hétfőn reggel 6 óra 10 perckor a társasgépkocsi menetrendszerinti pontossággal indult el Sziget felé. Amikor a közseget elhagyta, az egyik éles kanyarban szembetalálkozott a Buc. 7288-as rendszámú tehérgépkocsival, amellyel eddig még nem tisztázott körülmények között összeütközött. A társasgépkocsi ablakai betörték és a szerterőppenő szilánkok többé-kevésbé súlyosan megsebesítették Ardelean Mária, Kádár Erzsébet, Kádár Emil és Hilecas Gabriella utasokat. A szerencsétlenség áldozatait Szinérváralján részesítették első segélyben. A vizsgálat folyik.

Véres botrány Nagyvárad főterén. Saját tud. Véres események játszódtak le Nagyvárad főterén, az István kávéház terraszán. Lazarovits Mózes, akit néhány nappal ezelőtt helyeztek szabadlábra a szatmári ügyészségen, ahova a bírósági végrehajtó és dr. Sarudi Farkas ügyvéd bántalmazása miatt kísérték fel, észrevette, hogy Berger Péter nevű sógora, akivel egy elszámolás következtében haragban volt, a kávéház terraszán tartózkodik Odakiáltott Bergernek, hogy ne mulasson, hanem számoljon el és fizesse meg, amivel tartozik. Berger azonban nem akart Lazarovitsal veszekedni, felállott s távozni készült. Lazarovits erre az asztalról felkapott egy nehéz hamutartót és azzal fejenvágta sógorát, akit azonnal elöntött a vér. A feldühödött ember ezzel nem elégedett meg, hanem az erősen vérző embert agyba-főbe verte. A közismert botrányhős ellen megindult a szigorú eljárás.

Gyermekparalízis Szatmár megyében. Szatmár Saját tudósítónktól. A vármegyei főorvosi hivatalhoz érkezett jelentések szerint a megye több községében gyermekparalízis lépett fel. A veszélyes járványos betegség Szamoskrasson, Patóházán és Aranyosmegyesen támadt meg a gyermekeket, akik közül egy csecsemő már meg is halt. A főorvosi hivatal intézkedésére a beteg gyermekeket Szatmárra szállítják és az itteni közpórházban veszik kezelés alá. A hatóságok minden intézkedést megtettek a járvány leküzdésére.

Nagyvárad piaci árak. A tegnapi terménypiac arra való tekintettel, hogy az új buzaértékesítő végrehajtási utasítása még mindig nem érkezett meg, üzletlenn volt. Az új buzaért 420 leit fizettek méterozásánként. Az új árpa 350-360 lei volt. Zab csak 6 volt és igen szilárd ár mellett, 450-460 volt méterozásánként. Megjelent a terménypiacon az új rozs is, méterozásánként 260-270 lei volt. A nagy szárazságra való tekintettel, a tengeriben a termés kilátások nem a legjobbak. Az ó-tengeri ára végig szilárd volt és 400 leit fizettek méterozásánként. A többi termény piacban nem volt komolyabb üzletkötés.

VILÁGEGYHÁZ HIREI

Készülődés a nizzai Eucharisztikus Világkongresszusra. Nizzából jelentik: A XXXV. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus rendezőbizottsága egész évben lázasan dolgozott a nagygyűlés előkészítésén. Az bizonyos, hogy a rendezőknek egyre több nehézséggel kell számolni és egyre több akadályt kell leküzdeni, hiszen a föld valamennyi népét oda kell gyűjteni az Oltárszentiség trónusa elé, még ha a különféle népek farkasszemet is néznének egymással a politikai helyzet miatt. Talán ez adja meg különösképpen a kongresszus nagy jelentőségét. Isten szeretete épen az a közös alap, amelyen minden népnek együttlétében kellene találkoznia. Az Ur Jézus pedig kész odaállni a legnagyobb vihar közepébe is. Csak legyen elég jóakarata az igazságkereséshez. A rendezőbizottság munkásai között találjuk Rémond nizzai püspököt. Az elhelyezés százféle problémáját a budapesti kongresszuson annyira bevált külön szakértő bizottságok végzik. Különös nehézséget jelentett Nizza kiterjedésének jellegzetessége az elhelyezések kérdésében. A város szűk sávjában, karéjban koszoruzza a nagy kiterjedésű öblöt. Két millió zarándok elhelyezése ezáltal szinte megoldhatatlan kérdésnek látszott. Ezért előreláthatólag sok zarándokot Nizzától kissé távoleső helyeken fognak elszállásolni. A közlekedési bizottság szoros együttműködésben igyekszik ezért ezt a kérdést tanulmányozni. A kongresszus köztudomás szerint a jövő év szeptemberében lesz. A hely természeti szépségei, megközelíthetősége már előre is biztosítják a kongresszus sikerét. Jellemző a rendezőbizottság munkájára egyik tagjának a kijelentése: igyekszünk megközelíteni a tavalyi budapesti kongresszust. Tudjuk, hogy ezzel mily nagy munkára vállalkozott a rendezőbizottság, hiszen a XXXIV. Eucharisztikus Kongresszus fősége még elevenen él a szívünkben.

A pápai áldás rádió útján is teljes búcsúval jár. Rómából jelentik: A Sacra Penitenzia Apostolica egyik végzése szerint a Szentatya kiterjesztette a teljes búcsú elnyerésének a lehetőségét azokra is, akik az Urbi et Orbi apostoli áldást rádióközvetítés útján fogadják. A Szentatya ezzel a tudományos haladás egyik legcsodálatosabb eszközét akarja a lelkek üdvének szolgálatába állítani. A teljes búcsú elnyerésének a feltétele rádió útján azonosak a testszerint jelenlévőkre vonatkozó feltételekkel. Ezek szerint tehát az év nagy ünnepén, vagy szenttéavatások alkalmával a pápai áldást rádió útján fogadják is elnyerhetik a teljes búcsút a rendes feltételek mellett.

Idegbeteg iparos öngyilkossága a Bega partján. Temesvár. Saját tud. Parvu Mátyás temesvári iparos a feleségével öszeeszlakozott, majd elment hazulról. Másnap Szabadfalun határban a Bega partján, egy fűzfán felakasztva találták. Hazulról eltávozva, egy szabadfalui kocsmában látták, ahol levelet írt. Ez volt a bucsúlevele, amelyet a zsebében meg is találtak. Megírta, hogy a tettéért ne okolják feleségét, akivel összeveszett, mert az nem tehet róla, hogy jómaga, tulérzékeny és ideges ember, aki mint ilyen, nem tudja többé elviselni az élet kellemetlenségeit.

Hug koponyaalapi törést szenvedett. Alibiből jelentik: A vasárnapi Grand Prix gépkocsiverseny egyik résztvevője, a svájci Armand Hug, szombaton gépkocsijával próbautat tett. Utközban a gépkocsi hirtelen oldalt ugrott és nekifutott egy táviróoszlopnak. Hug koponyaalapja eltört. Állapota reménytelen.

Lefejezték a mozdony kerekei egy ismeretlen férfit. Temesvár. Saját tud. A karánsebesi pályaudvaron egy munkás külsejű, negyvenöt-ötven év körüli férfi idegesen járt fel-alá, majd hirtelen egy tolató vonat mozdonya elé vetette magát. A mozdony kerekei valóságos lefejezték. Az öngyilkos férfi ruházatában semmiféle iratot nem találtak, úgy hogy az illető személyazonosságát ezideig nem lehetett megállapítani.

Szolgáltatós gyógyszerárak Nagyváradon:

Szardán Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:
Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1, (Dr. Medvigy), Telefon 30-20.
Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2, (Pacala).
Cleopatra, Str. Avram Jancu 2, telefon 15-15.
Szent Ferenc, Str. Guza Vodá No. 24, Telefon 17-47, (Csanda).
Szent László, Piata Bisericei No. 1, Velence, Templonfű, (Hegedűs).

A városi adókiivetések sorrendje

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a városi adónak és illetékeknek kivétele magkezdtől. Az adótárgyalások pontos sorrendjét annak idején részletesen közöltük. A város polgármesteri hivatala most lapunk útján közli az adótárgyalások további sorrendjét. Egyben ismételt felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a bizottságok a jelzet helyiségben minden reggel pontosan 7 órakor kezdik meg a kivétési tárgyalásokat. Azoknak, akiknél a helyszínen állapítják meg az adót — idejében értesítést küldenek.

Az adótárgyalások további sorrendje tehát a következő:

I. számú bizottság (földszint 18-as ajtó)

Julius 21: Gh. Lazar és Akadémia-utcák.
Julius 22: C. Porumbescu, M. Basarag, I. C. Bratianu 2-161 44. számig.
Julius 24: I. C. Bratianu 46-60-ig és 1-29. számig.

Julius 25: I. C. Bratianu 31-73-ig és Mica.
Julius 26: I. G. Duca és Dr. V. Babeş.
Julius 27: L. Barthou, Averescu és M. Prezan
Julius 28: G. Dănila Pap, Gen. Praporgescu, Treb. Laurian.
Julius 29: I. Ghica, N. Jiga 1-31-ig.
Julius 31-én: N. Jiga 33-51-ig és 2-56-ig.

II. számú bizottság (földszint 3-as ajtó)

Julius 21: D. Onciu, Gane, Părvan, Cristofor Colum, V. Bogrea, Italiana.

Julius 22: Dr. I. Maniu páros.
Julius 24: Dr. I. Maniu páratlan.
Julius 25: Davila, Tribulul, Muncitorilor, Gen. Petala, Milcov, Nistrului.
Julius 26: Lemeni, Dambovita, Dante, Volga, Crainic és Parcul Eminescu.
Julius 27: Rimanóczy 1-13.
Julius 28: Rimanóczy páros, Dr. A. Lazar 1-17-ig.

Julius 29: Dr. A. Lazar páros, Prefecturi és Parcul Traian 1., 3. és 5. szám.
Julius 31: Parcul Traian páros.

III. számú bizottság (földszint 19-es ajtó)

Julius 21: Gen. Negulescu 23-31 és 2-30.
Julius 22: T. Maiorescu, Cogălniceanu 1-15.
Julius 24: Cogălniceanu 17-73.
Julius 25: Cogălniceanu 2-22-ig.
Julius 26: Cogălniceanu 24-38, Förster, Pompiilor, CuzaVoda 1-19.

Julius 27: Cuza Vodă 21-49.
Julius 28: Cuza Vodă 55-75.
Julius 29: Cuza Vodă 77-89. és 2-10.
Julius 31: Cuza Vodă 12-30.

IV. számú bizottság (földszint 29-es ajtó)

Julius 21: Roşiorilor 7-21. és 2-14.
Julius 22: Cazarme-tér, Brancoveanu, Coetache, Obarelor és Decebal 1-9.
Julius 24: Decebal 11-43. és 2-14.
Julius 25: Decebal 16-60.
Julius 26: Decebal 62-80 és Ioşia-tér.
Julius 27: Ispirescu, Randunicii, Decebal 1-28-a.

Julius 28: Lebedei 20-47 és 2-26.
Julius 29: Lebedei 28-56, Flueraşului
Julius 31: Stelelor, Potarnicilor és Porumbelului.

V. számú bizottság (földszint 17-es ajtó)

Julius 21: Livada Seleuş, Str. V., VI., VII. és VIII.
Julius 22: Livada Seleuş Str. IX., X. és C. Rimler páratlan.
Julius 24: C. Rimler páros és Lahovary páratlan.

Julius 25: Lahovary páros.
Julius 26: Tunului és Dr. N. Zigre.
Julius 27: Făgăraşului, Frunzei, Pr. Titeica páratlan.
Julius 28: Pr. Titeica páros, Pr. Pompei páratlan.

Julius 29: Pr. Pompei páros és Dr. I. Rătiu.
Julius 31: V. Ureche, Vaporului, Tepea Vodă, Prof. Racovita.

VI. számú bizottság (földszint 15-ös ajtó)

Julius 21: Donici, Banatului, Ardealului, C. Muşat, Grădina de Valenta.
Julius 22: Gutenberg, Campului, T. Nistor, N. Matei, Graului, E. Ferri, Caruso.
Julius 24: Gh. Popa.
Julius 25: Vornicului, Campianu, Dacia, Pandurilor.

Julius 26: Parhon, E. Poteca, E. Marton, Turda, Nordului, Orientului.
Julius 27: Grecianu, Semnului, Margareta, Bujorului, Credintei, Plutaşului, Nădejde, Nas-turei.

Julius 28: Digului, Olarilor, Osvald, Pelivan, Dr. Verean, Pongrati.
Julius 29: Nucului, Vanatorilor, Prahova, Moreni, jos spre Beiuş sub pădure.
Julius 31: Solimilor, Aleşdului, Costeanu, Arago.

SPORT

Julius 23-án és 30-án játszó le Budapesten a Középeurópai Kupa döntőmérkőzéseit

Budapestről jelentik: A Magyar Labdarúgó Szövetsége hétfőn határozott az Ujpest és a Ferencváros között sorra kerülő Középeurópai Kupa döntő mérkőzéseinek helyéről és idejéről. A határozat értelmében az első mérkőzést vasárnap, július 23-án az Üllő-uti pályán, míg

a második mérkőzést vasárnap egy hétre, július 30-án játszó le. Mindkét mérkőzés játékevezetőjét a Középeurópai Kupa bizottsága jelöli ki. A határbírákat már kinevezték a magyar bírók közül.

A tordai „Cement” az Északi Liga bajnoka

Kolozsvárról jelentik: Hétfőn délután óriási hőségben, dr. Boldur vezetésével játszó le mintegy 500 főnyi közönség előtt az Északi Labdarúgó liga megismételt döntőjét, melyet az állóképezebb Cement csapata nyert meg 3:1 (4:1) arányban. A 28-ik percben Sánta I. lökte a Cement első gólját, melyet a 40-ik percben Sichermann egyenlített A II. félidőben a játék erősen eldurvult mindkét részről, minek következtében a bíró Vass II-t a Cementből és Farkas II-t a Barkochbából kiállította. A 28-ik percben Borbély 20 méteres bombalövése a

kapu felső részéről pattant a hálóba és ezzel a Cement megszerezte a vezetést. A 31-ik percben a Cementnek újabb alkalma nyílik góllövésre, de Sánta II. egy durvaság miatt megítélt tizenegyest a kapu mellé lött. A 42-ik percben Borbély beállította a végeredményt. A mérkőzés után dr. Brate, a Liga elnöke lelkesítő beszéd kíséretében kiosztotta a csapatoknak a Liga érmeit. Ezzel a mérkőzéssel a kolozsvári tavaszi bajnoki idény befejeződött és a csapatok most négy hetes pihenőt tartanak.

Kétnapos úszóverseny Temesváron, marosvásárhelyi úszók részvételével Püllök rávert Aranyossyra, míg Békés országos rekordot javított

Temesvár. Saját tud. A jöendő marosvásárhelyi úszók részvételével szombaton és vasárnap kétnapos úszóversenyt rendeztek Temesváron. 100 méteres férfi gyorsúszás: 1. Püllök Ilsa 1:04, 2. Kelemen MSE 1:04,4, 3. Békés 1:04,8.

200 méteres férfi mellúszás: 1. Aranyosi MSE 3:07,2, 2. Normann Ilsa 3:18,8, 3. Jakobovits MSE 3:25.

200 méteres férfi gyorsúszás: 1. Kelemen MSE, 2. Bohunicky Ilsa 2:27,7, 3. Tóth MSE.

A második nap meglepetése, hogy Püllök rávert a bajnok Aranyossyra és hogy Békés 100 méteres mellúszásban megjavította az országos csúcsteljesítményt.

100 m-es mellúszás: 1. Békés MSE 1:25,2 országos rekord, 2. Jenéi MSE 1:25,2, 3. Normann Ilsa 1:32,3.

100 méteres hátúszás: 1. Püllök Ilsa 1:19, 2. Aranyosi MSE 1:19,4, 3. Veres MSE 1:24,1.

4x100 méteres gyorsváltó: 1. (Ilsa) Hozdovics, Püllök, Bálint, Bohunicky 4:39, 2. (MSE) Starzer, Veres, Tóth, Békés 4:44.

Szombaton került sor az MSE-Ilsa közötti vízpolómérkőzésre, amely az MSE 4:3 (4:1)-es győzelmével végződött. Vasárnap barátságos mérkőzésen az Ilsa a bíró segítségével 10:1 (4:1) arányban verte a Marosvásárhelyieket.

Megkezdődtek a profi ökölvívó bajnoki küzdelmek Románia bajnokságáért Bucureşti-ben.

Románia profi pehelysúlyú ökölvívóbajnokságát Gh. Popescu nyerte, aki kiütéssel győzte le Sandu Ioant. — Románia összes súlycsoportjainak bajnokságáért V. Serbanescu és Ilie Petrescu mérköztek. A 12 menetes küzdelem döntetlenül végződött és így a bajnokság kérdése nem dőlt el. — Moti Spakov a svéd Andersson elleni Európa-bajnoki kieséhsúlyú elődöntő mérkőzésen 10 menetes küzdelem után, döntetlenül végzett.

Olaszország vízpolóziói Budapesten. Budapestről jelentik: Az Európabajnokságra készülő olasz vízpolócsapat az EB-re utaztában július hó 23-án, vasárnap délután Budapesten mérkőzik a magyar válogatott csapattal. A bécsi erőpróba után a magyar csapat az olaszok elleni mérkőzést használja fel, hogy az EB-re kellő előkészülettel indulhasson. Az olasz vízpoló erre alkalmas is, mert az utóbbi években nagyot fejlődött. A magyar közönséget ebből a szempontból kellemes meglepetés fogja érni vasárnap. A futballt oly kitűnően játszó olaszok a „vízfutball” művészetében is nagy lépéseket kelletik meg a többszörös világ bajnok magyar csapat tudását. A vízpolómérkőzés előtt meghívásos úszóversenyt rendez a MUSz. A teljes magyar férfi és női egyetemes kötelese elindulni a viadalon, amelynek érdekessége, hogy esetleg Csik dr. is „baszáll” a 400 m. mellúszásban. A versenyt a Margitsziget tisztított versenyúszójában tartják.

Román atléták győzelme Istanbulban. Istanbulból jelentik: A nemzetközi atlétikai verseny első napján a román atléták két értékes győzelmet arattak Gurau a súlylökésben 14 m. 36 cm-es kiváló eredménnyel győzött, a gerelydobásban pedig Vamanu 56 m. 36 cm-es eredménnyel lett első. Az 5000 m-es síkfutást a görög Ragazos nyerte meg 15 p. 28 mp-es idővel, második Dinu Cristea 16 p. 04 mp-el. A diszkoszvetésben a görög Floros lett első 46 m. 41 cm-el, 2-ik Ravaletz 46 m. 24 cm-es jó eredménnyel.

Az NTK szépsikerű jubileumi ünnepe.

Nagyenyedről jelentik: Az NTK — mint már hírt adtunk róla — most ünnepelte fennállásának huszonöt éves fordulóját. A jubileumi ünnepeket hatalmas főnyi közönség részvételével vasárnap tartották meg. A jubileumi nap reggelén az egyesület elhunyt tagjainak sírját koszorúzták meg a temetőben. Délután előbb a római katolikus templomban, majd az unitárius és a református templomban megáldották az emléktáblát, amelyet azután az Iparos Önképzőkörben díszkönyvtár keretében avattak föl. A jubileumi díszkönyvtárral megjelentek az egyházak és hatóságok, valamint a különböző egyesületek képviselői. A közgyűlést Papp Károly elnök nyitotta meg, majd átadta az elnöklést Adorján Ödön egykori NTK elnöknek. Pálffy Endre, az NTK huszonöt éves történelméről beszélt. Ezután következett a százötvenedik évforduló, özv. Pogány Károlyné szül. gróf Teleki Leonie fővédnöksége alatt. A zászlóavató beszédet Szigeti Béla vezérigazgató, az egyesület díszelnöke mondta. A testvéregyesületek üdvözlő beszédei következtek. Nagyenyed város üdvözlő üzenetét Nagy Pál alpolgármester tolmácsolta, Szűcs Elemér a Magyar Népközönség Sport Alosztálya és a kolozsvári korcsolyázó egyesület nevében beszélt. Szele Márton a Kac, dr. Deutscher Géza a KMSC, Koroknay elnök a tordai Uranus nevében, Elek Viktor rektor-tanár a Bethlen Kollegium, Demény Zoltán a Magyar Kaszinó, Paulini Róbert az Iparos Önképzőkör, a Vendéglős és Temetkezési Társulat nevében és Mészáros Gyula a szűcs temetkezési vállalat nevében üdvözölték a jubileumi egyesületet. Végül Fekete György olvasta fel az üdvözlő leveleket. Az impozáns lefolyású díszkönyvtár Papp Károly elnök zárószavaival ért véget. Délután 5 órakor kezdődött az egyesület sportpályáján a nagyszerű sportünnepély, melyen a város polgársága és a vidéki vendégek nagy tömege vett részt.

TURISZTIKA

Sasok nagyturájáról telefonon jelentik Petrozsenyiből jó egészségben, kitűnő hangulatban és időben indulnak el a négy napos Retyezati turára. A Petrozsenyiben maradt csoport onnan rendez 1-1 napos kirándulásokat a környékre.

Vulturii Sasok turista egyesülete folyó évi július hó 23-án, reggel 7 órai indulással kirándulást rendez Vadul lui Carol al II-lea Révren. Könnyű túra, strandolás. Részvételi díj: 85-95 lei. Jelentkezés: 1. Gyenge István ékszerész, Alexandri 12. 2. Mocsáry Sándor írógép üzlete: Bulevardul Regele Ferdinand és az egyesület helyiségében: Dd Aurel Lazar-utca 14. délután 6-8 óra között.

KÖZGAZDASÁG

Az új céhtörvény-tervezet ismertetése

Rendelkezések a szakkamarák létesítéséről és a céhek nemzeti tanácsának felállításáról

(Második közlemény.)

Tekintetbe véve, hogy az egyesületek megál-
lapításának célja az ugyanazon szakmai csoportok-
ba tartozó tagok összetartásának a realizálása,
mindazon szabadfoglalkozási ágakban, amelyek-
nél a szakma különböző testületek, kollégiumok,
vagy egyesületek által van képviselve, szükségtelen
más egyesületek együttműködése, miután ezek aka-
dályozták azt a célt, amelyet az új szabályozás
utján akarnak elérni, hogy összpontosítsák az ös-
szes gazdasági és társadalmi tényezőket egységes
szervezetben a legtöményebb csoportosításban. Ez
a horizontális szervezet, amely az összes erőket
összefogja, a szak-kamara lesz, amely az összes ter-
melő tényezők összefogása révén jön létre és
együttműködést létesít a céhek, a kereskedelmi és
iparkamarák, a munkakamarák és mezőgazdasági
kamarák között. Minden tartomány területén egy
ilyen szak-kamara fog működni és ezekben a szak-
kamarákban az intellektuális elemek is elhelyezést
nyernek. A szak-kamarák és a szak-kamarák egye-
sületei révén az összes foglalkozási ágaknak meg
lesz a maguk kijelölt helye és így a termelés összes
elemei: tőke, munka és technika, amelyek ezelőtt
az államon kívül működtek, megtalálják az álla-
mon belül való elhelyezését. Ez azonban nem
jelent — írja az indoklás — a gazdasági és tár-
sadmélet alárendelését az állam mindenhatósá-
gának.

A céhek nemzeti tanácsa

A miniszterelnökség mellett fog működni a
céhek nemzeti tanácsa, amelynek tagja lesz a mi-
niszterelnök, a munkaügyi miniszter, a nemzetgaz-
dasági miniszter a nemzetoktatásügyi miniszter,
a földművelésügyi miniszter, a szak-kamarák szö-
vetségének elnöke, az ipar, kereskedelem, az alkalm-
zattak, a mezőgazdák és az intellektuális foglalkozások
egy-egy képviselője, a szociális törvényke-
zés, valamint a szakmai szervezés három szak-
értője. Ez a bizottsági összetétel és az a küldetés,
amelyet ez a bizottság hivatva van betölteni, bizo-
sítókát képezni annak — írja az indoklás —
hogy a mű, melynek alapjául vetettük meg a nem-
zeti erők egységesítésének szolidaritásával meg-
így teljesedésben és társadalmi előrehaladást és új
etika uralomra lépését jelenti a nemzet társadalmi
életében.

A céhekről általában

A céhek megalakítása és annak céljai.

Art. 1. A céhek foglalkozási köre a tanulmány,
a szakmai érdekek fejlesztése és védelme anélkül,
hogy résztvennének a haszon elosztásában. A szak-
mai érdekek természetük által korlátozva vannak
ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, technikai, gaz-
dasági, kulturális és szociális rendjük szerint. A
szakmai érdekek megvédésén kívül a céhek tagjait
szakmai morális és hazafias (patriotica) nevelésé-
vel foglalkoznak.

A céhek működésüket nemzeti alapon fejtik
ki, figyelembe véve a nemzet magasabb érdekeit.
Azok nem lehetnek nemzetközi jellegű szerveze-
tek afiliációi és nem képviselhetik magukat nem-
zetközi kongresszuson, vagy manifesztációkon,
azoknak a minisztereknek határozott engedélye
nélkül, akiktől függenek.

Art. 2. Elismerik az összes fizikai, vagy er-
kölesi, személyek azon jogát — akik ugyanazon
foglalkozást űznek, és akik vagy amelyek az alábbi

Plus S. J. művei:

Hogyan imádkozunk?	45 lel
A kereszt királyi útja	95 ..
Krisztus testvéreinkben	130 ..
Krisztus Jézusban	120 ..
Égből szállott	55 ..
P. Petit hajója	90 ..
Papi elmékedések	216 ..

KORDA R. T. KIADÁSA

felsorolt kategóriákban vannak — hogy szabad
módon céhekbe tömörüljenek az alábbi törvényes
rendelkezések betartásával:

- A) Munka:
a) Munkások;
b) Magántisztviselők;
c) Kézműiparosok.

A jogiszemélyiség elismeréséről szóló rendelkezések

Art. 5. A céhek jogi személyiségének elisme-
rése királyi rendelettel (Decret Regal) történik a
munkaügyi miniszter előterjesztésére, aki ezen
célból tekintetbe veszi egy bizottság véleményét,
amely a következőkből alakul:

- a) A legfőbb Semmitőszék egyik tanácsosa, akit
a Semmitőszék főnöke jelölt ki erre a célra és
aki a bizottság elnöke lesz.
b) A munkaügyi minisztérium jogügyi osztá-
lyának főnöke.
c) A nemzetgazdasági miniszter, a földmű-
velésügyi miniszter, a munkaügyi miniszter, a nem-
zetoktatásügyi miniszter és a közlekedésügyi mi-
niszter egy-egy megbízottja.

A bizottságot kiegészítik a szak-kamarák szö-
vetségének egy kiküldöttjével, ki iparos, keres-
kedő, földművelő, alkalmazott, vagy intellektuális
foglalkozásu személy lesz aszerint, hogy melyik
szakmához tartozik, az a céh, amelynek elismeré-
séről kell véleményt adni. Ezen bizottság tagjai-
nak kinevezése királyi rendelettel történik a mi-
niszterelnök előterjesztése alapján. A tagok meg-
bízata 5 évre szól.

Art. 6. A céhek egységesek. Vegyes céheket
nem lehet alapítani.

Art. 7. A jelenlegi törvény szerint minden
elismert céhek területi területe a tartomány.
Ugyanazon tartomány területén minden szak-
mában csak egyetlen céhek lehet elismerni a jogi-
személyiséget. A céhek lehetnek tagozatai a tar-
tomány fontosabb központjaiban. Ezek a tagozatok
gyakorolhatják mindazon képviselői és általános
jogokat, amelyeket jelen törvény megad a céhek-
nek, ha a céhtől erre meghatalmazásuk van.

Art. 8. Hogy a jogiszemélyiséget elnyerje a
céh, a következő feltételeknek kell megfeleljen:

- I. a) Az alkalmazottak (Salariati) céhei ön-
kénies csatlakozás folytán magukba kell foglalják
a kerületekben foglalkoztatott ugyanazon szakmá-
ból való alkalmazottaknak legalább egytized részét;
b) A kézműipari céhek (Meserias) magukba
kell foglalják önkénies csatlakozás révén a kerü-
letben lévő szakmabeli kézművesek legalább egy-
tizedét, azonban a munkás, magántisztviselő, vagy
kézműiparos céhek alapító tagjainak a száma sem-
miesetre sem lehet kevesebb, mint 30.
c) A kereskedő és iparos főnökcéhek, vala-
mint a nagybirtokosok, kiscgazdák és az intellek-
tuális foglalkozásuak céhei legalább 30 személyt
kell magukban foglaljanak, akik önkénies módon
állottak össze.

Abban az esetben, ha az illető kerületben bi-
zonyos foglalkozási ágban nincs meg a törvény ál-
tal megkívánt számú egyén, mindazok, akik ilyen
kategóriákhoz tartoznak, egy olyan céhez csatla-
kozhatnak, amely szakmájukkal a legnagyobb ha-
sonlatosságot mutatja fel, vagy a szomszédos tar-
tomány szakmabeli céhéhez. Ezek külön csoporto-
kat alkothatnak, amelyek minden esetben alá van-
nak vetve a céh autoritásának.

II. A céhek vezetői román állampolgárok kell
legyenek, akik polgári és politikai jogaikkal tel-
jes mértékben rendelkeznek, köztisztviselőkben kell
álljanak (Onorabilitate), megfelelő képességeik
kell legyenek (Capacitate) és nemzeti érzelüetük
kell legyenek (Sentimente nationale), ami bizto-
sítékát kell képezze a céh irányításának és működé-
se fejlődésének.

B) Földművelés:

- a) Nagybirtokosok. (Mare agricultura)
b) Kiscgazdák. (Mica agricultura).

C) Ipar:

- a) Nagyipar;
b) Kis ipar.

D) Kereskedelem:

- a) Nagykereskedelem;
b) Kiskereskedelem.

E) Intellektuális foglalkozások.

A fenti kategóriák elhatárolását miniszter-
tanácsi napló útján eszközlik a szakkamarák szö-
vetségének ez irányban adott véleménye után.

Ami a földművelést illeti az a) kategória az
50 hektárig terjedő földbirtokkal rendelkezőket
foglalja magában, a b) kategória pedig az 50 hek-
táron felüli birtokosokat.

Senkit sem lehet kényszeríteni arra, hogy
részlet vegyen valamelyik céhben, vagy hogy fel-
hagyjon a céh tagságával akarata ellenére.

Art. 3. Ez a jog hasonlóképpen kiterjed az
állam, a tartományok, a községek, az autonóminté-
zmények, valamint a más közszolgálatok összes fi-
zetett munkásaira (Lucretorilor salariatii).

Art. 4. A közhivatalok szakmai egyesületé-
nek joga a közhivatalnokok szervezeti törvényben
van meghatározva.

Art. 9. A vezetők, vagy az alapító tagok egy
megbízottja, akit az alapító okmányban is fel kell
tüntetni, kell kérjék, vagy kérje a munkaügyi mi-
niszterrel a céh jogiszemélyiségének elismerését. A
kéresekhez mellékelni kell:

a) Az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvének és
az alapszabályoknak eredeti példányát és két máso-
latot.

b) A vezetőség névsora minden egyes tagnál
feltüntetve állampolgárságát, lakáscímét és foglal-
kozási ágát.

c) Az alapító tagok névsorát feltüntetve ei-
müket, foglalkozásukat és állampolgárságukat.

Mindazok, vagy az a személy, akik a céh jogi-
személyiségének elismerését kérik, vagy kéri, fele-
lősséggel tartoznak a törvény 62. szakasza értelmé-
ben a beterjesztett ügyiratokban foglaltak való-
ságáért.

Art. 10. A munkaügyi miniszter a kérést át-
vétele után az 5. szakaszban felsorolt bizottsághoz
küldi véleményezést végett. A bizottság hajtja vég-
re az előzetes vizsgálatot és a felvilágosítások meg-
adására kérheti fel az alapító tagokat, vagy meg-
bízottjukat. A bizottság köteles kikérni azon mi-
niszterek véleményét, akiknek reszortjába tartozik
az alakuló céh működése.

A bizottság az alapszabályok módosítását és
az alapító okmány módosítását kérheti abban az
esetben, ha ezek nem felelnek meg a törvény ren-
delkezéseinek.

A bizottság nemcsak arról ad véleményt, hogy
a céh megfelel a jelen törvény által kért feltéte-
leknek, hanem arról is véleményt mond, hogy az
alakulóban levő céh jogiszemélyiségének elisme-
rése szükséges és oportum-e politikai, társadalmi,
vagy szociális tekintetben.

Art. 11. A királyi rendelet, amellyel a céh jog-
ügyi személyiséget elismerik, a Hivatalos Lapban
kell megjelenjen az alapító okmánnyal és az alap-
szabályokkal egyetemben.

A jogiszemélyiség törvényességét attól kezdve
számítják, amikor bejegyezték a céhek és a szövete-
sek könyvébe.

(Folytatjuk.)

Asztalokat kaptak a piaci árusok. Temesvár.
Saját tud. A városi vezetőség, mint ismeretes,
megtiltotta a henteseknek és a pékeknek, hogy a
hetipiacon árusíthassák áruikat. Most a város
ismét újításokat hozott. Egyforma asztalokat ké-
szített s ezeket olyan piaci árusok rendelkezésére
bocsátja, akiknek nincsen elárúsító sátruk. Az
asztalok használatáért megszabott díjat kell fi-
zetni.

**Minden iparkamara mellett kereskedelmi vá-
lasztott bíróságot szerveznek.** Kolozsvár. Saját
tud. Ismeretes, hogy a törvénytervezet lehetővé
tette az arutőzsde székelyeinek a tőzsdebírósá-
gok megszervezését. A fővárosi kereskedelmi ér-
dekeltségek most mozgalmat indítottak annak ér-
dekében, hogy ezt a rendszert kibővítsék és min-
den kamara székelyen kereskedelmi választott
bíróságot szervezzenek. Ezáltal egyrészt a ren-
des bíróságokon könnyítenének, másrészt pedig
a választott bíróság útján az egyes ügyekben
sokkal gyorsabban jönne létre döntés, mint az
igazságszolgáltatás hosszabb lejárata szabott
mouete során

LEGUJABB

Rydz-Smigly lengyel főparancsnok nyilatkozata Danzigról

Lengyelország ha egymagában marad is fegyveresen megakadályozza a szabadvárost, hogy visszatérjen a német birodalomhoz

Párizsból jelentik: A Petit Parisien közli Rydz-Smigly lengyel tábornagy nyilatkozatát. E szerint Lengyelország fegyveresen megakadályozza Danzig visszatérését a Német Birodalomhoz, még akkor is, ha egyedül marad. Kijelentette a tábornagy, hogy Danzig Lengyelország számára létfontosságú.

Rydz-Smigly ezzel a kijelentésével válaszolt azokra az angol sajtóban felbukkant jelentésekre, hogy lehetséges a német-lengyel megegyezés, sőt azt már elő is készítették.

Párizsból jelentik: A Fournier-ügynökség azt jelenti, hogy a német-lengyel viszály megoldása a danzigi kérdésben a következőképpen alakulna:

A jelenlegi állapot lényegében megmaradna, de öt év múlva bekövetkeznének azok a változások, amelyekben az érdekelt felek már eleve megegyeznek. Eszerint a békés megoldás szerint érvényre jutna a lengyel álláspont, mert fennmarad a mai állapot, de Németország mégis győzne, mert ez az állapot nem lenne végleges, hanem egy idő múlva megkapná Németország azt, amit akar.

A francia hírszolgálati ügynökségnek ezt a

híret még semmilyen oldalról sem erősítették meg.

Angol és francia légi gyakorlatok Az angol repülő látogatása Lengyelországban

Párizsból jelentik: A francia légi haderő a közeljövőben viszonyozza az angolok múlt heti látogatását. Ez szigorúan harcserű légi gyakorlat lesz. A francia repülő váratlanul támadást intéznek Anglia ellen, amit az angol légi haderő viszonyoz.

Hire jár, hogy egy angol légi raj hétfőn Londonból Varsóba repült a Skagerrak szoros felett.

Londonból jelentik: A „Daily Herald” szerint augusztusban kezdődik meg az angol repülőgépek látogatása Franciaországban, Lengyelországban és egyéb barátságos országokban. A látogatást tevő angol gépek német terület elkerülésével repülnek el Lengyelország, Franciaország, Egyiptom, Románia és Törökország felett.

Itt írjuk meg, hogy Franciaország nagyszámu közpénhez angol bombavető repülőgépeket fog vásárolni.

Francia aggodalmak a moszkvai megegyezés ellen

Benes Moszkvába készül, hogy ott cseh légiót szervezzen

Párizsból jelentik: A jobboldali lapok szembefordulnak a moszkvai barátkozással és a *Matin* kedd reggeli száma megállapítja, hogy a vörös hadseregben nem lehet bízni, mert az nemcsak katonai, hanem politikai parancsnokság alatt áll. A lap hangoztatja, hogy a szovjet nem szabad szorosabb együttműködésre lépni. A szovjet-kormány — úgymond — most kísérletet tesz, hogy a politikai megegyezés előtt katonai egyezményt hozzon létre. A tisztán katonai megegyezések azonban veszedelemek, mert a szovjet hadsereg, ahova betesz a lábát, oda behurcolja a kommunizmus bacillusait.

Rómából jelentik: Az olasz lapok jelentése szerint Benes azért jön vissza az Egyesült Államokból, hogy Angliából egyenesen Moszkvába utazzék és ott megszervezze a cseh légiót.

A bolgár parlament elnöke Londonban az angol-bolgár kapcsolatokat megerősítéséről tárgyal

Londonból jelentik: Musanoff, a bolgár parlament elnöke, aki vasárnap este Londonba érkezett, egy hétig az Imperial Polity Group nevű angol parlamenti csoport vendége lesz. Ez a csoport a múlt évben tett látogatást Szófiában és ezt a látogatást viszonyozza most a bolgár parlament elnöke, akinek londoni tartózkodása során alkalma lesz néhány parlamenti taggal és miniszterrel megbeszélést folytatni. Bolgár körök szerint Musanoff megbeszélései alkalmat adnak az angol-bolgár kapcsolatokat megerősítésére, főleg a gazdasági kérdéseket illetően.

A tengelyhatalmak ellentétekenységét indítanak

Rómából jelentik: A tengely ellentétekenységbe akar átmenni a bekerítési politikával szemben. Az olasz felfogás szerint türelmetlen,

hogy Franciaország és Anglia most már olyan katonai megbeszéléseket tartanak a Törökországnak meg Lengyelországnak olyan tanácsokat adnak, amelyekből egész nyilvánvaló, hogy támadó szándékuk van. A tengely továbbra is békés szándékok és tárgyalások útján akarja elérni céljait. Az olasz lapok szerint Pál jugoszláv kormányzóherceget arra akarják rávenni Londonban, hogy fogadja el Angliától a felajánlott kölcsönt és szakadjon el a tengelytől, mely fel akarja osztani Jugoszláviát. Azt tanácsolják a kormányzóhercegnek, hogy hazatérve, egyezzen meg a legsürgősebben a horvátokkal és fordítson hátat a tengelynek. Ezt Rómában a támadó szándék újabb jelének tekintik.

Százezer lírás irodalmi díjat alapítottak német és olasz történelmi munkák jutalmazására

Münchenből jelentik: Göbbels és Alfieri miniszterek müncheni megbeszélésük során elhatározták, hogy százezer lírás díjat alapítanak annak a német, illetve olasz írónak a megjutalmazására, aki munkásságával a legjobban hozzájárul a másik ország történelmének megismertetéséhez.

Alfieri olasz népnevelésügyi miniszter keddre virradó éjszaka Münchenből visszautazott Rómába.

Müller Lajos S. J. művei:

Müller: Szent bilincsek	55 lei
„ Szerecsétek egymást	33 „
„ A kereszt iskolája	30 „
„ A kereszt diadala	144 „
„ Harmatozottak egek	130 „
„ Jertek, imádjuk	42 „
„ Legyetek tökéletesek (II. k.)	35 „
„ Ima és hivatás	15 „

KORDA R. T. KIADÁSA

Olasz-magyar gabonaszereződés

Rómából jelentik: Giannini szenátor, az olasz delegáció elnöke és Nick Alfred, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a magyar küldöttség vezetője hétfőn jegyzőkönyvet írt alá. Ez a jegyzőkönyv az 1939 évi termésből származó magyar gabonának az olasz részről történő vásárlását szabályozó megállapodásra vonatkozik.

A palesztinai zsidó nemzeti tanács a bevándorlási tilalom elleni tiltakozásul sztrájkot rendelt el

Jeruzsálemből jelentik: A zsidó nemzeti tanács elhatározta, hogy a hathónapos bevándorlási tilalom elleni tiltakozásul kedden délután 2 órától kezdve éjjelig valamennyi zsidó negyedben általános sztrájkot rendel el. A Tel-Aviv város vezetősége csatlakozott a mozgalomhoz. A zsidó nemzeti tanács kiáltványt intézett az angol néphez, tiltakozva a bevándorlási engedélyek kiadásának felfüggetlése ellen. Herzog főrabbi is tiltakozó üzenetet intézett az angol nemzethez.

A Sachalin-sziget miatti japán jegyzéket a szovjet-kormány válasz nélkül visszaküldötte

Moszkvából jelentik: Jelentettük már, hogy a japán nagykövet július 16-ikán eljárt a szovjet helyettes külügyi népbiztosnál a Sachalin-szigeti köolaj és közén-engedélyes területek ügyével kapcsolatban. A nagykövet kétségbe vonta a szovjet hatóságok határozatának jogosságát és július 18-ikáig választ kért. A helyettes külügyi népbiztos 17-ikén visszaküldte a japán jegyzéket és jelezte, hogy miután az fenyegetést tartalmaz és ultimátum jelleggel bír, a népbiztonságon azt nem fogadták el és visszaküldik anélkül, hogy vizsgálat tárgyává tennék.

Apróhirdetések

<p>Lakás szavanként 3 lei</p> <p>Kényelmes kétszobás lakás, nagy előszobával, újonnan festve kiadó. Nagyvárad, Str. Mihaíl Sorbul 11. szám.</p> <p>Kiadó 2 szobás, előszobás konyhás lakás. Strada Bratianu 52. szám.</p> <p>Nagy raktárhelyiség irodának, műhelynek alkalmas, megosztva is kiadó. Nagyvárad, Str. Take Jonescu 28.</p> <p>Adás-vétel szavanként 3 lei</p> <p>Szappanörögép jókarban levő, eladó. Nagyvárad, Str. Pasteur 6. Telefon 2416.</p> <p>Hordók és kádak elsőrendű minőségben, minden nagyságban raktáron. Azok hordók speciális oláállítására. Fagyalt korvátortok gyári árák mellett kaphatók. Appel-tauer hordógyár, Timişoara, IV. Str. Fröbl 5. Telefon: 43-45.</p> <p>PUHA ÖLMÖT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.</p>	<p>Modern, mély, gyermekkosci eladó. Nagyvárad, Str. P. Cerna No. 4. Seress.</p> <p>Bérbeadó egy 4 holdas szőlő és gyümölcsös, 4 szobás lakás, nagy istálló, borház, felszereléssel, hordókkal együtt. Cím: Juhos, Nagyvárad, Str. Miorita 10.</p> <p>Allást nyec szavanként 2 lei</p> <p>Masamódnót állandó alkalmazásra keres az Elit szalon Nagyvárad, Banca Nationala mellett, Parcel Traian 6. szám.</p> <p>Két kovács segédét felvezek. Harsányi V. Consta 2. sz. Nagyvárad.</p> <p>Elveszett szavanként 1 lei</p> <p>Elveszett a Mária királyné té környékén, Nagyváradon egy kis könyvecske, amelyben bizonyos szabó munkák elvégzése volt igazolva. Egy szegény szabó tanuló elvesztette, aki ezután kéri a becsületos megtalálót, szolgáltatassa ki ezen könyvecskét a kiadóhivatalba, hogy kellemétsége ne szar mazzék.</p>
--	---